

**Kainuun maakuntaohjelman
toteuttamissuunnitelma
TOTSU 2010 - 2011**

KAINUUN MAAKUNTAOHJELMAN
TOTEUTTAMISSUUNNITELMA TOTSU

2010 - 2011

Maakunnan yhteistyöryhmä 14.9.2009
Maakuntavaltuuston hyväksyminen 28.9.2009

Kainuun maakunta -kuntayhtymä
2009
A:9

Julkaisija:

Kainuun maakunta -kuntayhtymä
PL 400, 87070 KAINUU
Puh. 08 6155 41
Fax. 08 6155 4260
www.kainuu.fi

Etukansi Martti Juntunen ja takakansi Arja Korhonen

ISBN 978-952-5326-56-7

ISSN 1795-5637

Kajaani 2009

Kainuun maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma 2010 - 2011

SISÄLLYSLUETTELO

	sivunro
I Johdanto	1
II Maakunnan kehitysnäkymät ja tavoitteet	2
III Maakuntaohjelman toteuttaminen 2010 - 2011	4
Toteuttaminen toimintalinjoittain ja toimenpidekokonaisuuksittain	
TL 1 Osaaminen ja koulutus	4
1.1. Innovaatiojärjestelmän kehittäminen	4
1.2. Osaamistason nostaminen ja koulutusrakenteiden kehittäminen	5
TL 2 Elinkeinot, yrittäjyys ja työllisyys	8
2.1. Yritystoiminnan edistäminen ja innovaatioiden kaupallistaminen	8
2.2. Toimialojen kehittäminen	9
2.3. Osaavan työvoiman saatavuus ja työmarkkinoiden toimivuus	10
TL 3 Maaseutu	11
3.1. Elinvoimainen ja monipuolinen elinkeinotoiminta	11
3.2. Elämisen laadun ja hyvinvoinnin parantaminen	11
3.3. Monipuolinen kehittäjäverkosto ja toimiva maaseudun osaamisrakenne	12
TL 4 Hyvinvointi	13
4.1. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	13
4.2. Uudet toimintatavat hyvinvointipalvelujen tuottamisessa	14
4.3. Kolmas sektori	14
TL 5 Toimintaympäristö	15
5.1. Infrastruktuurin toimivuus ja asuinympäristö	15
5.2. Luonnonympäristö	17
5.3. Vuorovaikutuksen lisääminen ja yhteistyön tehostaminen	17
Alueellinen, alueiden välinen ja kansainvälinen yhteistyö	
Kainuun itsehallinnon kehittäminen	
Kansalaisvaikuttaminen	
Viestintä	
IV ELY:jen strategisten tulossopimusten sisältö	18
V Rahoitustaulukot	19
VI Vaikutusten arviointi	19
LIITTEET	
Rahoitustaulukot ja Maakunnan yhteistyöasiakirja MYAK	

I Johdanto

TOTSU on tehty 28.9.2009 maakuntavaltuuston hyväksyttäväksi menevän ”Kainuun maakuntaohjelma 2009-2014” tavoitteiden ja toimintalinjojen perusteella osoittamaan lähimmän kahden vuoden käytännön toteutuksen painopisteet. TOTSU:ssa sovitaan samalla yhteen ELY:n, AVI:n ja kuntien keskeiset toimenpiteet Kainuun kehittämiseksi.

TOTSU:ssa viitataan monessa kohdassa laadittuihin tai valmisteilla oleviin eri alojen kehittämissuunnitelmiin tai teemaohjelmiin, nimet vaihtelevat. Ohjelmien teossa yritysten edustajat ovat olleet mukana, muutenkin sidosryhmä yhteistyö on ollut laajaa. Näitä suunnitelmia käytetään mahdollisuuksien mukaan hyväksi rahoittajien valitessa rahoitettavia hankkeita. TOTSU:ssa ei ole tarkoitus esittää tyhjentävää luetteloa hankkeista tai hankeaihoista, vaan toteutettavaksi voidaan ottaa muitakin hankeaihoita. Esitetyt hankkeet ovat esimerkkejä meneillään olevasta toteutuksesta. Hankeaihiot puolestaan ovat sellaisia esimerkkejä, joita maakuntaohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi erityisesti pyritään viemään eteenpäin. Vaikka hankeaiho olisi mainittu TOTSU:ssa, varsinaisen hankehakemuksen tulee läpäistä rahoittajan normaali hankekäsittely kaikkine kriteereineen.

Mukana TOTSU:n valmistelussa ovat olleet TE-keskus, Finnvera, Oulun lääninhallituksen sivistysosasto, Oulun tiepiiri, Kainuun ympäristökeskus, Kainuun metsäkeskus ja Kainuun maakunta –kuntayhtymä. TOTSU:un pyydettiin kesällä laajasti myös hanke-ehdotuksia ja ensimmäisestä luonnoksesta järjestettiin keskustelutilaisuus 28.8.2009. TOTSU:n laatimisesta keskusteltiin MYR:n sihteeristössä 24.8.2009 ja MYR:ssä 31.8.2009 sekä maakuntavaltuustossa 7.9.2009. Rahoitusryhmä keskusteli TOTSU:sta 14.8.09 ja 11.9.2009, MYR:n sihteeristö käsitteli sitä uudelleen 8.9.2009. Lopullinen käsittely MYR:ssä oli 14.9. ja maakuntavaltuusto hyväksyi TOTSU:n kokouksessaan 28.9.2009.

Liitteenä oleviin rahoitustaulukoihin on koottu esitykset rahoituslähteittäin. Kainuussa on käytettävissä EAKR ja ESR -ohjelma, maaseutuohjelma, kalatalousohjelma, alkamassa oleva ENPI-ohjelma (naapurisuusohjelma) sekä Kainuun kehittämisraha. Kainuun hallintokokeiluun liittyen EAKR ja ESR -ohjelman rahoituksesta ja Kainuun kehittämisrahan jakamisesta sekä maaseutuohjelman ja kalatalousohjelman varojen kohdentamisesta päättää maakuntavaltuusto. Kainuussa toimii lisäksi kaksi Leader -ryhmää, jotka kohdentavat saamansa rahoituksen omien toimintasuunnitelmiansa mukaisesti.

Tekstissä ja taulukoissa esiintyvät lyhenteet:

KMK	Kainuun maakunta –kuntayhtymä, työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala
LH	Oulun lääninhallituksen sivistysosasto, opetusministeriön kautta tuleva rahoitus
TE	Te-keskuksen toimijat, työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala
FINN	Finnvera Oyj,
KAI	Kainuun ympäristökeskus, ympäristöministeriön ja MMM:n kautta tuleva rahoitus
Tiep	Oulun tiepiiri, liikenne- ja viestintäministeriön
MeKe	Kainuun metsäkeskus, maa- ja metsätalousministeriön kautta tuleva rahoitus
STM	Sosiaali- ja terveysministeriö tai lääninhallituksen sosiaali- ja terveysosasto
ELY	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, joka aloittaa toimintansa 1.1.-10. Kainuun ELY:yn kuuluvat elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri vastuualue sekä ympäristö ja luonnonvarat vastuualue. Liikenne ja infrastruktuuri vastuualue on osa Pohjois- ja Keski-Pohjanmaan ELY:ä
AVI	Aluehallintovirasto, joka aloittaa toimintansa 1.1.-10, tukee yhdenvertaisuutta ja edistää perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumista, peruspalveluiden saatavuutta, ympäristönsuojelua, ympäristön kestävästä käytöstä, sisäistä turvallisuutta sekä terveellistä ja turvallista elin- ja työympäristöä.

II Maakunnan kehitysnäkymät ja tavoitteet

Edellinen Kainuun maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma TOTSU 2009 - 2010 hyväksyttiin maakuntavaltuustossa lokakuussa 2008. TOTSUun sisällytetyt vuonna 2009 aloitettavaksi tarkoitetut hankkeet ovat toteutumassa valtaosin. MYR:ssä vuoden 2009 aikana tehdyt puollot ovat noudattaneet aiempaa TOTSU:a, joten sen ohjausvaikutus on ollut merkittävä.

Oheisessa taulukossa on kuvattu eteneminen kohti tavoitteita viimeisimmän saatavilla olevan tilastotiedon mukaan.

Tässä sarakkeessa toteutamatiedon vuosiluku*	Lähtötaso	Lähtötaso TOTSUn valmist. 2007	Toteuma *	Tavoite 2010
1) Koulutustaso				
* tutkinnon suorittaneiden osuus, 2007	60,8	59,7	61,4	63,8
* korkea-asteen suorittaneiden osuus, 2007	19,6	19,1	19,8	25
2) Työmarkkinatilanne				
* työllisyysaste, työvoimatutkimus 2008	58	58	62	60,3
* työttömyysaste, työvoimatutkimus 2008	16,5	16,6	11	12
* työpaikkojen määrä, työssäkäyntitilasto 2006 (indeksi v. 2000 = 100)	95,8	97,2	97	101,4
3) Muuttoliike ja väestö				
* nettomuutto, osuus väestöstä, % v. 2008	-0,8	-0,7	-0,5	0
* luonnollinen väestönkasvu, osuus väestöstä, % v. 2008	-0,3	-0,9	-0,3	-0,29
* huoltosuhte (ei-työlliset/työlliset). v. 2006 (ennakko)	1,76	1,81	1,76	1,54
4) Tuotanto/alueellinen bkt				
* bkt/asukas (v. 2007, koko maa on 100, brutto perushintaan) käyvin hinnoin	68,8	68,7	72,3	72
* liikevaihdon kasvu (suhdanne tiedot, keskimääräinen kasvu v. 2008, %)	9,23	9,05	3,89	5
* yritysten lukumäärä v. 2007	3 556	3 408	3 772	3 858
* uudet yritykset, osuus yrityksistä v. 2007, %	7,8	7,3	8,9	8
* lopettaneet yritykset, osuus yrityksistä v. 2007, %	4,1	3,8	4,1	4
Maakuntaohjelman tavoite: yritysten nettolisäys vuosittain 100 kpl				

Määrälliset tavoitteet uudessa maakuntaohjelmassa 2009-2014

Laskelmien perustaksi on otettu v. 2008 yhdessä Kainuun kuntien kanssa valmisteltu Kainuun väestöennuste, joka asettaa rajat aluetalouden käytössä olevalle työvoimalle. Aluetalouden kehityksen arvion pohjalla on näkemys siitä, että laman aiheuttaman pudotuksen jälkeinen hidas kasvu alkaisi v. 2010 aikana ja sen jälkeisinä vuosina kasvu olisi jälleen elpynyt.

1) Väestö ja työllisyys

	1995	2000	2005	2006	2010	2015	2020	2025
VÄESTÖ 31.12. (henkeä)	95201	89777	85303	84350	82648	81491	80525	79689
TyÖVOIMA (henkeä)	41665	40461	38222	37464	36335	34739	33222	31738
TyÖVOIMAOsuUs (% 15-64 -v:stä)	66,2	68,5	68,7	68,8	68,2	69,7	71,6	72,2
TyÖPAIKAT	29558	30411	29991	29530	29500	29420	28950	27950
TyÖTTÖMÄT (henkeä)	11300	8987	7415	6893	5835	4319	3272	2788
TyÖTTÖMyysASTE (%)	27,1	22,2	19,4	18,4	16,1	12,4	9,9	8,8
TyÖLLISyysASTE (työlliset 15-64 -v:stä, %)	48,4	53,5	55,7	56,3	57,7	61,9	65,8	67,2
TALOUDELL. HUOLTOSUHDE (E-työllisty)	2,14	1,85	1,77	1,76	1,71	1,68	1,69	1,75

2) Aluetalous

	1995	2000	2005	2006	2010	2015	2020	2025
ARVONLISÄYS (ph) Meuro	1275	1300	1482	1607	1662	1953	2210	2487
ARVONLISÄYS (ph) Kainuu, kasv%/vuosi		0,40	2,65	8,42	2,3	3,3	2,5	2,4
ARVONLISÄYS (ph) Suomi, kasv%/vuosi		4,89	1,74	5,00	3,0	2,7	2,5	2,3

Kainuun maakuntaohjelman päätavoitteena on kainuulaisten hyvinvoinnin parantaminen.

Hyvinvointi muodostuu sosiaalisesta ja taloudellisesta hyvinvoinnista sekä ympäristön hyvästä tilasta.

Hyvinvoinnin perustan ja taloudelliset resurssit muodostaa maan keskimääräistä nopeampi aluetalouden kasvu, joka pienentää Kainuun ja muun maan välistä kehityseroa.

Keskeinen osa kasvusta luodaan maakuntaohjelman mukaan osaamisen tasoa nostamalla erityisesti kehittämisen kärjiksi valituilla aloilla, joiden kasvuhakuiset ja kasvuhaluiset, erikoisosaamiseen perustuvat, maakunnan ulkopuolelle pääosan tuotteistaan tai palveluistaan vievät yritykset toimivat kehityksen vetureina. Luonnonvaroihin perustuvat kasvavat elinkeinot huomioivat luonnonvarojen kestävän käytön periaatteet. Kainuu on jatkossa energiaomavarainen ja ilmastovastuullinen kestävän kehityksen maakunta.

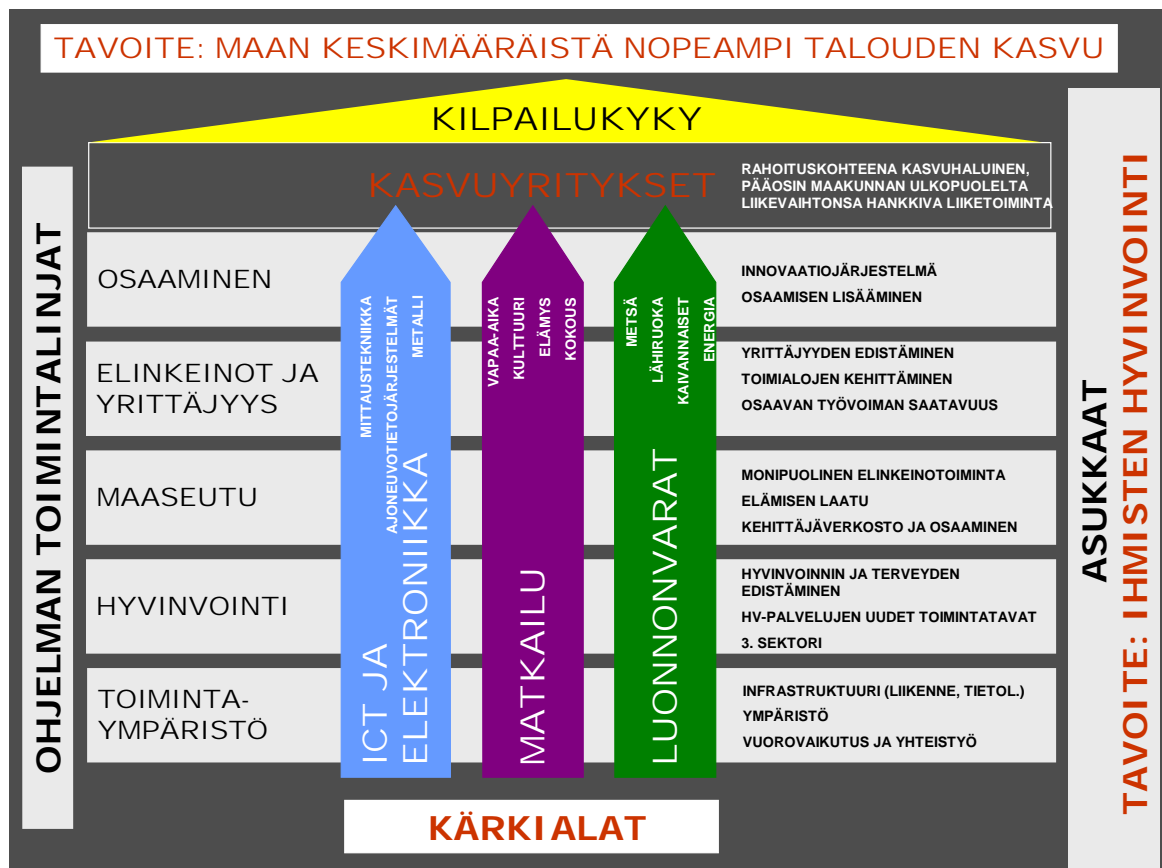
Tavoitteena on maakunnan tasapainoinen kehittäminen. Palvelut turvataan riittävästi koko maakunnan alueella. Sosiaali- ja terveystaloudessa pyritään erityisesti terveyserojen kaventamiseen.

Nuoret ovat kehittämistoimien erityisenä kohteena ohjelman kaikilla toimintalinjoilla. Toimenpiteet tukevat nuorten tekemisen intoa, innovatiivisuutta, yrittäjyyttä ja halua elää Kainuussa.

Maakuntakeskuksen liikenteellisen saavutettavuuden pitää pysyä vähintään samalla tasolla Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntakeskusten kanssa.

Rakennerahasto-ohjelmien vaikutus on suhteellisesti merkittävin toimintalinjassa 1 ”osaaminen ja koulutus”. Toiseksi merkittävin EU-ohjelmien suhteellinen osuus on toimintalinjassa 2 ”elinkeinot, yrittäjyys ja työllisyys”. Toimintalinjassa 5 ”toimintaympäristö” Kainuun kehittämisraha on ylivoimaisesti merkittävin rahoitusväline.

Kainuun maakuntaohjelman tavoitteet, toimintalinjat ja elinkeinojen kehittämisen kärkialat.

III Maakuntaohjelman toteuttaminen 2010 - 2011

Keskeisin haaste Kainuussa on edelleen väestön ikärakenteen nopea muuttuminen tulevina vuosina. Muutoksen vaikutukset on otettava huomioon kaikessa toiminnan suunnittelussa sekä yksityisellä, kolmannella että julkisella sektorilla. Lisäksi paperitehtaan lakkauttamisen seurauksena Kajaanin kaupunkiseutu nimettiin vuonna 2008 äkillisen rakennemuutoksen alueeksi ja muutoksen hoitamiseen valtio lisäsi Kainuun kehittämisrahan määrää.

Julkinen rahoitus ja yksityinen rahoitus 2010–2014, arvio suuntaamisesta	Julkinen	Yksityinen
TL 1. Osaaminen	15 %	5 %
TL 2. Elinkeinot	37 %	85 %
TL 3. Maaseutu (sis. alkutuotannon yritys- ja kehittämistuet)	6 %	5 %
TL 4. Hyvinvointi	6 %	2 %
TL 5. Toimintaympäristö	36 %	3 %
	100 %	100%

Toteuttaminen toimintalinjoittain ja toimenpidekokonaisuuksittain

TL 1 Osaaminen ja koulutus

1.1 Innovaatiojärjestelmän kehittäminen

Kainuun innovaatioketjun suurimpina kehittämisaukkoina ja kehittämiskohteina ovat:

- innovaatiokulttuurin ja yrittämiseen kannustavan ilmapiiirin synnyttäminen
- osaamisen rakenteiden ja rahoitusmallien vakiinnuttaminen
- osaamisen ja teknologian vaihto ja siirto sekä siihen liittyvä kansainvälistymistarve
- kehittäjä- ja välittäjäorganisaatioiden roolit ja omistajaohjaus osana maakunnan elinkeinopolitiikkaa

Toimenpiteet:

1) Turvataan Kajaanin yliopistokeskuksen ja Kajaani ammattikorkeakoulun koulutus-, tutkimus- ja kehitystoiminnan resurssit ja toimintojen jatkuvuus tähtäimenä pysyvän rahoituksen kasvattaminen

Tähän haasteeseen haetaan edelleen ratkaisua edunvalvonnan toimenpitein, sillä vuoden 2010 Kainuun kehittämisrahaan ei ole mahdollistettu uudenlaista pysyvää käytötapaa.

2) Vahvistetaan strategiaan osaamiskärkiin liittyviä osaamiskeskittymiä:

ICT- ja elektroniikka

- Measurepolis –ohjelman toteuttaminen (Measurepolis Development Oy), rahoitus osaamiskeskusohjelma mukaan lukien noin 1 000 000 €/v vuoden 2010 loppuun
- Snowpolis –kehitysohjelman toteuttaminen, noin 700 000 €/v liikuntateknologian, ravitsemisteknologian ja talven teknologioiden kehittämiseen vuoden 2010 loppuun
- Mittaustekniikan (noin 700 000 €/v) ja bioanalytiikan (BIOKEHO noin 800 000 €/v) osaamisen kehittäminen eli laboratorioiden toiminnan kehittämiseen, sisältäen ympäristömittaukset
- ATJ -kehittämisohjelman (ajoneuvojen testausjärjestelmä) toteuttaminen, noin 600 000 €/v
- ICT –laboratorioiden kehittäminen ammattikorkeakoulussa
- peli- ja simulaatioteknologia
- Mittalaitelaboratorion ja VTT:n toimintojen kehittäminen
- ICT:n soveltaminen muissa osaamiskeskittymissä (Snowpolis, Seniorpolis, Woodpolis)

Matkailu

- t&k –toiminnan vahvistaminen ammattikorkeakoulussa
- kansainvälisen liiketoimintaosaamisen, sähköisen liiketoiminnan, markkinoinnin ja yrittäjyyden vahvistaminen ammattikorkeakoulussa

- osaamiskeskittymät (Snowpolis ja Seniorpolis) tukevat matkailua
- kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävät liikunta- ja kulttuuritapahtumat osana matkailua, osaamisen kehittäminen näihinkin aiheisiin

Luonnonvarat

- Mittaustekniikan ja bioanalytiikan osaamisen soveltaminen
- Woodpolis -toimintakonseptin kehittäminen

Hanke-esityksiä:

- -vuodesta 2011 alkaen tarkoitus toimia CEMIS (Centre for Measurement and Information Systems) nimikkeen alla Kajaanin korkeakoulukonsortion kärkihankkeena kattaen Measurepoliksen, ajoneuvotestausjärjestelmän kehittämisen, Mittalaitelaboratorion ja Biotekniikan laboratorion sekä ammattikorkeakoulun vastaavat toiminnot, rahoitustarve säilyy suunnilleen entisen suuruisena eli noin 2 000 000 €/v. Tietojenkäsittelytieteen ja mittaustekniikan tutkimus- ja kehitystoiminnan vahvistaminen samaan aikaan yliopistokeskuksessa ja ammattikorkeakoulussa.

- polisverkoston toimintaa on tarkoitus jatkaa, mutta polisten toiminnan vaikuttavuutta halutaan parantaa ja samalla on otettava huomioon niukkenevat taloudelliset voimavarat vuonna 2011

3) Kansainvälistymisen ja liiketoimintaosaamisen kehittäminen kaikilla toimialoilla

- Oman osaamisen kehittämiseen tähtäävä verkottuminen
- Kansainvälisiin t&k-konsortioihin ja -hankkeisiin osallistuminen
- Eurooppalaisiin yhteistyöjärjestöihin osallistuminen yhteisten intressien pohjalta

Osaamiskeskustoiminnasta vastaa edelleen Measurepolis keskittyen mittaustekniikan sovellutusten hyödyntämiseen osaamiskeskuksen toiminnassa mukana olevien yritysten kanssa.

Valtakunnallisesti linkitys on tehty metsäalan osaamiskeskukseen. Kainuussa maakuntahallitus tekee päätökset toiminnan suuntaamisesta ja Kainuun kehittämisrahan kautta tapahtuvasta resurssoinnista.

Vuonna 2010 työ- ja elinkeinoministeriö on suunnitellut aloittavansa valtakunnallisen koheesio ja kilpailukyky ohjelman (KOKO), jolla verkotettaisiin eri alueita keskenään. Kyse olisi jatkosta vuodenvaihteessa päättyvään aluekeskusohjelmaan. Päätöksen Kainuussa tekee maakuntahallitus. Ohjelmaesityksessä on lähdetty hyvinvointipalveluiden koordinoinnista erityisesti ”elävän kokeilulaboratorion toimintaperiaatteen” kehittämisestä eli ns Living Lab toiminta. Kainuussa toiminnan selkeä kohdentaminen ja samalla vaikuttavuuden lisääminen voisi luontevasti tapahtua myös niin, että ajoneuvotestausjärjestelmän kehittämiseen liitetään mukaan KOKO-ohjelma tehtävänäan pohjatyö ”älykkäät koneet” osaamiskeskuksen toimintaan mukaan pääsemiseksi.

1.2 Osaamistason nostaminen ja koulutusrakenteiden kehittäminen

Tavoite:

Kainuussa on jokaisella mahdollisuus kehittää osaamistaan omien edellytystensä mukaisesti. Koulutusjärjestelmä tukee aluekehitystä ja osallistuu aktiivisesti Kainuun työ- ja elinkeinoelämän kehitystyöhön erityisesti valituilla kärkialoilla.

Osaamisen osatekijät ovat tieto, taito ja pätevyys. Osaamisen keskeinen mittari on väestön koulutustaso, jota arvioidaan tutkinnon suorittaneiden määrällä. Maakuntaohjelman mukaan tavoitteena Kainuussa on saavuttaa koko maan keskimääräinen koulutustaso vuoteen 2020 mennessä.

**KAINUUN
KOULUTUSJÄRJESTELMÄ**
(mukana n. 20 000 henkilöä, joka neljäs kainuulainen)

<p>KORKEA-ASTEEN KOULUTUS KORKEAKOULUKONSORTIO</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kajaanin yliopistokeskus (800) - Kajaanin ammattikorkeakoulu (2000) <p>VAPAA SIVISTYSTYÖ (200)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kainuun kesäyliopisto - Kansalais- ja kansanopistot - Musiikkiopistot 		
<p>TOISEN ASTEEN KOULUTUS</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>Ammatillinen (3700)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kajaani - Kuhmo - Sotkamo - Suomussalmi (- Kuusamo) </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>Lukiot (1700)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hyrynsalmi - Kajaani - Kuhmo - Paltamo - Puolanka - Sotkamo - Suomussalmi - Vaala </td> </tr> </table>	<p>Ammatillinen (3700)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kajaani - Kuhmo - Sotkamo - Suomussalmi (- Kuusamo) 	<p>Lukiot (1700)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hyrynsalmi - Kajaani - Kuhmo - Paltamo - Puolanka - Sotkamo - Suomussalmi - Vaala
<p>Ammatillinen (3700)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kajaani - Kuhmo - Sotkamo - Suomussalmi (- Kuusamo) 	<p>Lukiot (1700)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hyrynsalmi - Kajaani - Kuhmo - Paltamo - Puolanka - Sotkamo - Suomussalmi - Vaala 	
<p>PERUSOPETUS (8300, kyydittäviä noin 2800)</p> <p>ESIOPETUS (800)</p>		
<p>VARHAISKASVATUS (noin 2200, kuntien kustantamat)</p>		

Perustehtävät

Vapaan sivistystyön lain piiriin kuuluvia oppilaitoksia ovat kansalaisopistot, kansanopistot, opintokeskukset, liikunnan koulutuskeskukset ja kesäyliopistot. Kansanopistot ja liikunnan koulutuskeskukset ovat sisäoppilaitoksia. Säveltaiteen perusopetuksen piiriin kuuluvat musiikkiopistot. Vapaa sivistystyön perustehtävänä on rakentaa elinikäistä oppimista, sivistystä ja hyvää elämää – yksilöllisesti yhdessä.

Toisen asteen koulutuksen perustehtävä on Kainuun koko peruskoulun päättävän ikäluokan kouluttaminen omassa maakunnassa. Tavoitteena on opiskelijoiden työelämä- ja jatko-opintokelpoisuus. Toisen asteen koulutus vastaa väestön sekä työ- ja elinkeinoelämän jatkuvasti muuttuviin ja lisääntyviin koulutustarpeisiin.

Esiopetuksen tehtävänä on osana varhaiskasvatusta parantaa lasten oppimisedellytyksiä. **Perusopetus** luo pohjan kodin ja koulun yhteistyönä lapsen ja nuoren hyvinvoinnille. Sen tulee kasvattaa hyvän itsetunnon omaavia, aktiivisia ja motivoituneita oppijoita. Perusopetus takaa mahdollisimman lähellä kotia jokaiselle oppilaalle peruskoulun opetussuunnitelman mukaisen osaamisen ja jatko-opintokelpoisuuden toiselle asteelle.

Kuvio. Kainuun koulutusjärjestelmä (opiskelijatyövuodet eli 195 pv/v/7 tuntia päivässä) sekä koulutusasteiden perustehtävät.

Toimenpiteet:

- Koulusrakenteen sovitus tarvelähtöiseksi ja taloudelliseksi
- Yhteistyön tehostaminen
- Innovoiva - uudistusmielinen kasvatus ja oppiminen
- Tietoyhteiskunnan mahdollisuuksien hyödyntäminen

TOISEN ASTEEN KOULUTUS

Kainuun maakunta -kuntayhtymä vastaa toiseen asteen koulutuksen järjestämisestä.

Toimenpiteet

- elinkeino- ja työelämän vaatimusten sekä alueellisten tekijöiden huomioon ottaminen
- ammatillisen koulutuksen työelämävastaavuuden lisääminen, muun muassa hyvinvointipalvelujen henkilöstön määrän turvaaminen esimerkiksi oppisopimuskoulutuksella
- yrittäjyys otetaan osaksi opetusta
- opiskelijalähtöisen toteutuksen kehittäminen
- koulutuspalvelujen maakunnallinen ohjaus ja tulevaisuuspolut
- aikuiskoulutus - elinikäisen oppimisen vaatimusten huomioon ottaminen
- henkilöstön kehittäminen

KORKEA-ASTEEN KOULUTUS

Tavoite

Oulun yliopiston Kajaanin yliopistokeskus yhteistyöyliopistoineen ja Kajaanin ammattikorkeakoulu muodostavat Kajaanin korkeakoulukonsortion, joka on korkeakoulujen strategisen yhteistyön ja toiminnan koordinoinnin organisointimuoto Kainuussa. Konsortioyhteistyön tavoitteena on alueen

korkeakoulutasoisen koulutuksen, tutkimuksen ja kehittämistoiminnan kilpailukyvyyn, vetovoimaan, laadun sekä vaikuttavuuden parantaminen.

Toimenpiteet

Korkeakoulutuksen yhteiset toimenpiteet

Keskeistä on vastata haasteisiin lisäämällä korkeakoulujen koulutus-, tutkimus- ja kehitysyhteistyötä ja sitä kautta parantaa niiden kilpailukykyä ja vaikuttavuutta. Alueen kehittämisrahoituksella ja kuntarahoituksella valtaosin toimivat osaamisrakenteet tulee toisaalta saada pysyvän rahoituksen piiriin, ja toisaalta on parannettava niiden kykyä hyödyntää kilpailtua tutkimusrahoitusta.

Kajaanin korkeakoulukonsortion toteuttaminen, johon liittyen toteutetaan

- ICT-alan yhteisen mittaus- ja tietojärjestelmien osaamis- ja innovaatiokeskuksen (CEMIS) luominen ja kehittäminen
- matkailu- ja hyvinvointialan sekä muiden mahdollisten yhteisten osaamisalojen osaamis- ja innovaatiokeskusten valmistelu ja käynnistäminen
- liiketoimintaosaamisen tutkimuksen ja opetuksen kehittäminen
- organisaatioiden teknologiaosaamisen johtamisen valmentamista palvelevan toiminnan vahvistaminen

Kajaanin ammattikorkeakoulu

- lisää nuorten koulutuksen ja aikuiskoulutuspaikkojen joustavuutta työelämän muuttuviin tarpeisiin
- aloittaa ylempiin ammattikorkeakoulututkintoihin johtavan koulutuksen kaikille koulutusaloille
- huolehtii yrityksiä palvelevien laboratorioiden ajantasaisuudesta ja kehittää niiden toimintaa ja resursseja
- lisää toiminnallista koulutus- ja tutkimusyhteistyötään lähiseutujen ammattikorkeakoulujen kanssa mm. koulutuksen alueellisessa viennissä ja tuonnissa
- vahvistaa t&k-toimintaansa painoaloillaan erityisesti rajapintainnovaatioiden osalta: ATJ, peli- ja simulaatio-osaaminen sekä matkailu-, liikunta- ja hyvinvointi. T&k-toiminnassa huomioidaan kansainvälisyys ja liiketoimintaosaaminen läpäisyperiaatteella
- käynnistää opiskelijoiden hyvinvointia edistävää toimintaa, johon osallistuvat Kajaanin korkeakouluyksiköt sekä niiden opiskelijakunnat, Kajaanin kaupunki ja Kainuun Opiskelija-asunnot Oy sekä Kainuun maakunta opiskelijaterveydenhuollon osalta
- vahvistaa kansainvälistymistään sekä kykyään hyödyntää tieto- ja viestintäteknologiaa toiminnassaan voidakseen toimia tehokkaasti ja laadukkaasti laajalla toiminta-alueellaan
- ammattikorkeakoulu toteuttaa etäopetuksena kunkin kunnan vahvaan osaamiseen liittyvää korkeakoulutusta

Kajaanin yliopistokeskus

- Kajaanin korkeakoulukonsortion mittaus- ja tietojärjestelmien osaamis- ja innovaatiokeskus (CEMIS), jossa yliopistokeskus
 - suuntaa tietojenkäsittelytieteiden FM -koulutusta ajoneuvotietojärjestelmiin ja organisaatiokehittämisen osaamisaloihin sekä vakiinnuttaa prosessien ja käytettävyyden tutkimustoiminnan ja tutkimusympäristön yhteistyössä ammattikorkeakoulun kanssa
 - syventää yksiköiden kautta integraatiota ulkomaisiin yliopistoihin ja tutkimuslaitoksiin sekä kansainväliseen yrityskenttään
 - keskittää tilaratkaisujaan tulevaisuudessa selvittämällä mm. Biotekniikan laboratorion sijoittumista muiden toimijoiden yhteyteen Sotkamossa/Kajaanissa.
 - järjestää Kainuun kärkialojen osaamista vahvistavia maisteriohjelmia yhteistyössä ammattikorkeakoulun kanssa
- vahvistaa ja kehittää Kajaanin opettajankoulutuksen profilaatiota aloituspaikkamäärää lisäämällä
- hankkeistaa työelämälähtöisen tohtorikoulutuksen
- kehittää avointa yliopisto-opetusta yhtenäisenä toimintona osana innovaatiojärjestelmää
- tukee Jyväskylän yliopiston Vuokatin liikuntateknologian maisterikoulutuksen vakinaistamista

Merkittäviä hankkeita:

- Kajaanin korkeakoulukonsortion vahvistaminen 500 000 €/v.
- Liiketalouden saumaton opintopolku 250 000 €/v.
- Pelit- hankekokonaisuus 430 000 €/v.

VAPAA SIVISTYSTYÖ JA TAITEEN PERUSOPETUS

Toimenpiteet

Laadukkaat koulutuspalvelut turvataan koko maakunnassa ottamalla huomioon taloudellisuus ja opiskelijoiden tarpeet. Opetusta järjestettäessä otetaan huomioon elinikäisen oppimisen ja omaehtoisen opiskelun vaatimukset. Uudet oppimisympäristöt otetaan käyttöön opetusta järjestettäessä. Kehittämistehtävänä on Kainuun vapaan sivistystyön oppilaitosten yhteinen laatutyö ja laatujärjestelmän käyttöön otto jokaisessa oppilaitoksessa.

Hanke-esityksiä:

Maakuntahallitus III (MYR:n) kokouksessa 31.8.2009 äänestyksen jälkeen lisättiin Koppa eli Juminkeon laajennusosa Runolaulu-Akatemian toimintoja varten -hanke. MV tukee hanketta mutta siihen ei osoiteta maakunnallista rahoitusta.

TL 2 Elinkeinot, yrittäjyys ja työllisyys

Tavoitteena on maan keskimääräistä nopeampi taloudellinen kasvu. Siihen arvioidaan päästävän erityisesti niiden kasvavien yritysten kilpailukykyä parantamalla, jotka saavat liikevaihtonsa pääosin maakunnan ulkopuolelta. Toimialoista painopisteeksi on valittu ICT ja elektroniikka, matkailu ja luonnonvarat.

Kainuun elinkeinoelämän kehittämiseen vaikuttaa merkittävästi UPM:n paperitehtaan lakkauttaminen vuoden 2008 lopussa. Lakkauttamisen seurauksena Kainuu sai äkillisen rakennemuutoksen rahoitusta 22 100 000 € käytettäväksi elinkeinoelämän uudistamiseen muuttuneissa oloissa. Koulutukseen varattu 5 000 000 € on miltei kokonaan varattu. Yrityskohtaisista tuista on tehty päätöksiä jo yli 2 000 000 €, työllisyysperusteisesta investointituesta käydään edelleen neuvotteluja. Erikseen varattiin 2 000 000 € Talvivaaran vierestä kulkevan Mt 870 parantamiseen, työt ovat käynnissä.

2.1 Yritystoiminnan edistäminen ja innovaatioiden kaupallistaminen

Ohjelman tavoitteeseen pääsemiseksi

- tuetaan erityisesti jo olemassa olevien pk-yritysten kasvua ja kansainvälistymistä kasvavien ja murrosvaiheessa olevien yritysten toimintaedellytyksiä parantamalla
- kehitetään innovaatioympäristöä
- kehitetään yritysverkostoa alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti

Tavoitteeksi asetetaan vuosille 2009–2014 vuosittainen vähintään 100 yrityksen nettolisäys.

Toimenpiteet.

Tärkeimpiä toimenpiteitä ovat:

- Yrityskohtaiset investointi-, kehittämis- ja koulutushankkeet sekä palveluiden että tuotantotoiminnan aloilla, joita tuetaan avustuksin, lainoin, takauksin ja korkotukena.
- Tuetaan yritysten ja yritysryhmien t&k toimintaa, verkostoitumista, kansainvälistymistä, innovaatioiden kaupallistamista, sähköistä liiketoimintaa.
- Ennakoinnin kehittäminen. Tavoitteeseen pääsemiseksi avainasemassa on sekä yritysten että toimijoiden osalta toimintaympäristöstä johtuvan muutoksen tunnistaminen ja hallinta. Tätä kehitetään mm. maakunnallista ennakointia kehittämällä.
- Seudullisten yrityspalveluiden toimintamallia kehitetään Kainuun tavoitteiden ja linjausten mukaisesti Yritys-Suomi palvelujärjestelmähyödyntäen. Samalla vahvistetaan yrityspalveluita, joilla tuotetaan alkavan yrittäjän kokonaisvaltainen ja pitkäjännitteinen tuki. Samaan aikaan edistetään yrittäjäsukupolvenvaihdoksia.
- Kannustetaan yrityksiä hakemaan tarvittava osaaminen parhaasta mahdollisesta kansallisesta tai kansainvälisestä verkostosta.
- Kansainvälistymisstrategian päivittäminen.
- Palvelualan toimenpiteet pohjautuvat syksyllä 2009 valmistuvaan palvelualan yrityskyselyyn.
- Varaudutaan osallistumaan EAKR-rahoituksella (Itä-)Suomen pääomarahastoon aiemman kokemuksen perusteella sopivaksi katsotulla 500 000 € ja 500 000 € summilla, jos varat käytetään Kainuuseen ja muutkin maakunnat lähtevät rahastoon mukaan. Jälkimmäinen erä

maksettaisiin sen jälkeen, kun ensimmäinen summa on käytetty Kainuuseen. Pääomasijoituksiin käytettävän rahan kiertäminen Itä-Suomessa 10-15 vuoden ajan on toiveena. Työ- ja elinkeinoministeriöltä odotetaan ehdotusta pääomasijoitusrahaston toimintaperiaatteista syyskuun kuluessa. Lähtökohta joka tapauksessa on, että kyse on liiketaloudellisin perustein tuottoja tavoittelevasta pääomasijoitustoiminnasta, eikä tuesta yrityksille.

Merkittäviä hankkeita:

- Kainuun alueen seudulliset yrityspalvelut –hanke ainakin vuoden 2010 loppuun, noin 600 000 €/v
- PK-yritysten osaamispalveluiden kehittäminen Kainuussa –hanke, ainakin vuoden 2010 loppuun, noin 400 000 €/v
- ORDER, vuoden 2012 puoliväliin, 400 000 €/v, tarjoaa enintään 10 päivän koulutuksia yritysten tarpeiden mukaan.

2.2. Toimialojen kehittäminen

Kärkialat

Maakuntaohjelman elinkeinojen kehittämisen kärkialoiksi on valittu Kainuun luontaisiin vahvuuksiin ja osaamiseen perustuen kolme alaa: 1) ICT ja elektroniikka, 2) matkailu ja 3) luonnonvarat. Toteutettavaa elinkeinojen kehittämistä auttavat linjaamaan jo valmistuneet ja valmistumassa olevat yksityiskohtaiset ohjelmat, jotka tehty keskeisten sidosryhmien kanssa. Eri aloille ollaan tekemässä omia ohjelmia, tarkoituksena on ohjelmien valmistumisen jälkeen linkittää ne Kainuun maakunnan kotisivuille TOTSU:un yksityiskohtaisemman tarkastelun helpottamiseksi.

ICT JA ELEKTRONIIKKA

ICT ja elektroniikka alaan on kirjattu mittaustekniikka ja ajoneuvotietojärjestelmät. Metallialan liittyy läheisesti etenkin kulkuneuvojen valmistamisen kautta. Tosin metallialalla on liittymäkohtia myös kaivannaisalaan. ICT alalla IT-pooli on yrittäjien muodostama yhteisö alan yhteiseksi kehittämiseksi. Selvitetään noin 300 kainuulaisen yrityksen sähköisen liiketoiminnan kehittämistarpeet ja tuetaan palveluiden käyttöönottoa.

MATKAILU

Matkailustrategia valmistuu vuoden 2009 loppuun mennessä, toteuttaminen eri hankkeina ohjelman linjauksia hyödyntäen. Matkailussa on organisoiduttu yhteistoimintaan matkailukeskuksissa kotimaan markkinoinnin ja alueen yhteisen kehittämisen tueksi sekä maakunnallisesti, tavoitteena kasvattaa ulkomaalaisten matkailijoiden määrää sekä parantaa tuotekehitystä etenkin ohjelmalveluiden monipuolistamiseksi. Kaikilla alueilla on suunnitelmat lisätä merkittävästi majoituskapasiteettia.

Meneillään olevat merkittävimmät hankkeet ovat:

Kainuun kansainvälisen matkailun koordinoitihanke jatkuu vuoden 2010 loppuun, rahoitus on noin 700 000 €/v. Matkailun tuotekehityshankkeen rahoitus vuoteen 2011 noin 200 000 €/v.

Luontomatkailun teemaohjelma rahoitus vuoteen 2010 noin 100 000 €.

Suunnitteilla on investointeja Sotkamon/Vuokatin alueen reitistöihin, alustava tarve olisi noin 500 000 €/v, sekä Vuokatin alueen, erityisesti Itärinteiden alueella, liikennejärjestelyihin kaavoituksen ja matkailuinvestointien etenemisen perusteella.

Kulttuurin alalla toteuttamisen pohjana ovat ”Kainuun kulttuurituotannon kehittämishanke” –raportin linjaukset. Sen mukaan toteutettavat hankekokonaisuudet olisivat: Kulttuuriyrittäjyyden ja –matkailun hankekokonaisuus, viestintäkulttuurin hankekokonaisuus, esittävän kulttuurin hankekokonaisuus sekä ympäristö- ja esinekulttuurin hankekokonaisuus.

LUONNONVARAT

Kainuun metsäohjelma tarkistettiin vuonna 2008 ja se uusitaan vuosille 2011-2015 vuoden 2010 aikana. Lähivuosien kehittämistoimenpiteet liittyvät metsäenergian hankinnan kehittämiseen, yksityistieverkon kunnossapidon edistämiseen, suometsien hoidon edistämiseen, työvoiman saatavuuteen ja yhteisomistustilojen metsänhoidon aktiviteetin nostamiseen. Kehittämistoimenpiteet hankkeistetaan teemaohjelmien kautta.

Puutuotealan Neuvottelukunta toimii maakunnallisena puutuotealan foorumina, joka linjaa toimialan tärkeimmät kehittämishankkeet ja -toimenpiteet Kainuussa. Puutuotealan kehittämisohjelma on

valmisteilla ja Bioenergiaohjelma päivitetään vuonna 2010. Hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan aikanaan hankevalinnoissa ohjelmien linjauksia.

Kainuun kaivannaisalan kehittämisohjelma 2009-2015 on valmistunut, toteuttaminen eri hankkeina laaditun ohjelman linjausten mukaan. Ohjelma on hahmoteltu pääpiirteissään seuraavanlaiseksi: koordinointi ja verkostointi, uudet ja pienet liiketoimintamahdollisuudet, ekotehokas tuotanto sekä kaivannaisalaa tukevat palvelut. Lähimpinä vuosina toiminnassa keskitytään erityisesti tunnettujen, myös pienten, esiintymien taloudellisesti kannattavaan hyödyntämiseen ja siihen liittyvään osaamisen saatavuuteen.

Lähiuokaan liittyy ”Kainuun elintarvikestrategia ja toimenpideohjelma 2009-2011”, jossa on hahmoteltu toimintatarpeita. Keskeisiä ovat ainakin: Lähiuoka laajasti käyttöön Kainuussa eli lähiruoan tuotanto- ja jakeluketju toimivaksi ja toisena matkailun ja elämyspalvelujen sekä paikallisen ruoantuotannon yhteinen tuotekehitystoiminta.

2.3. Osaavan työvoiman saatavuus ja työmarkkinoiden toimivuus

Kainuun työ- ja elinkeinokeskus (TE-keskus) ja työvoimapalveluiden verkosto, työ- ja elinkeinotoimistot (TE-toimistot), vastaavat työpolitiikan strategiasta ja toimeenpanosta, kehittävät työmarkkinoiden toimivuutta ja edistävät työllisyyttä. Kainuussa työpolitiikkalohkon strategiseksi päämääräksi on asetettu maan keskimääräisen työllisyysasteen saavuttaminen. Eniten koulutukseen ja työllisyyden edistämisen käytetään Kainuun kehittämisrahaa. ESR-rahoitusta voidaan käyttää työllisyysprojekteihin, joilla vaikutetaan kehittämisrahan tavoin työmarkkinoiden toimivuuteen ja työllisyyden edistämiseen.

Toimenpiteet

- 1) Laaditaan maakunnallinen työllisyysstrategia
- 2) Edistetään työvoiman alueellista saatavuutta lisäämällä työvoiman osaamista
- 3) Nopeutetaan työllistymistä yritysten tarpeisiin
- 4) Panostetaan erityisesti nuorisotyöttömyyden alentamiseen
- 5) Kehitetään työperusteista maassa- ja maahanmuuttoa

Kasvava työttömyys, erityisesti nuorisotyöttömyys, edellyttää taloudellisten resurssien osittaista uutta suuntaamista. Työhallinnolle koulutushankintoihin osoitetaan lisää varoja tämänvuotiseen verrattuna noin 1 500 000 € samalla kun muun työttömyyden hoidon rahoitus säilytetään ennallaan. Yhteensä rahoitusta on tarkoitus käyttää vuonna 2010 noin 18 000 000 € kun vuonna 2009 rahoitusta oli käytettävissä 16 200 000 €. Vuonna 2008 lopusta asti on ollut käytettävissä lisäksi äkillisen rakennemuutoksen rahoja 5 000 000 €, joista suurimmasta osasta on jo tehty kohdentamispäätökset. Maakuntavaltuusto päättää Kainuun kehittämisrahan kohdentamisesta kokouksessaan 23.11.2009.

Merkittäviä hankkeita:

Tulevaisuuden työvoima –hanke ainakin vuoden 2010 loppuun, rahoitus runsaat 300 000 €/v
Uuteen työhön –hanke ainakin vuoden 2010 loppuun, rahoitus noin 450 000 €/v, kyseessä UPM:n tehtaan lakkauttamisen jälkihoito.

Rakennetyöttömyyden purku ja syrjäytymisen ehkäiseminen

Vuonna 2008 Kainuun työttömyyden oltua alimmillaan sitten 18 vuoteen arvioitiin, että lähes 3/4 työttömyydestä oli rakenteellista. Maakuntaohjelman mukaan työvoiman kysynnän ja tarjonnan ominaisuudet eivät vastaa toisiaan. Työtön työvoima ei myöskään liiku maakunnan alueella riittävästi, eikä työvoima siirry riittävän ponnekkaasti ammatista tai työtehtävästä toiseen.

Toimenpiteet

- 1) Lisätään työvoiman osaamista
- 2) Välityömarkkinoiden toimivuuden kehittäminen
- 3) Nopeammin takaisin työmarkkinoille
- 4) Maahanmuuttajien ja vajaa työkykyisten kouluttaminen ja työllistymisen edistäminen

Merkittäviä hankkeita:

Paltamon työllisyyskokeiluun vuoden 2012 loppuun asti valtion panostus on keskimäärin noin 7 000 000 €/v. Paltamon työtä kaikille -hankeen tavoitteena on työttömien työllistyminen vapaille markkinoille, kohtaanto-ongelmaan ratkaisujen etsiminen, syrjäytymisen ehkäisy ja oman elämän hallinnan vahvistaminen, käytettävissä olevien resurssien vaikuttavuuden lisääminen ja verotulojen lisääminen sekä menojen vähentäminen, kaikki tämä kilpailua väaristämättä. Alustavien arvioiden mukaan hanke on auttanut erityisesti koulutuksesta vaikeaan työttömyystilanteeseen valmistuvien nuorten syrjäytymisen ehkäisemisessä ja pitkään työttömänä olleiden kiinnittymisessä takaisin osaksi yhteiskuntaa. Hankkeen merkitys on osoittautunut erityisen suureksi laman aiheuttaman kasvavan työttömyyden oloissa.

Kaira-projektin (Vaikuttavuutta Kainuun rakennetyöttömyyden purkamiseen). Hankkeen toteutusaika on 1.3.2008-31.12.2010 ja sitä rahoitetaan n. 180.000 eur/vuosi. Kuntouttavan työtoiminnan hankkeet kirjataan kohtaan 4.1.

Töihin –hanke Kajaanissa. Toteutusaika 1.8.2009 - 31.8.2011, rahoitetaan n. 720 000 eur/vuosi Työvalmennuskeskus Työsilta –hanke Kuhmossa. Toteutusaika 1.8.2009 - 31.12.2012, rahoitetaan n. 910 000 eur/v

- Juuret ja siivet, noin 340 000 €/v, toteutus 2010, optio 2012, maahanmuuttajien kotouttaminen.
- Kainuulainen työ- ja terveystalon toimintamalli, noin 320 000 €/v, toteutus 2010, optio 2012

TL 3 Maaseutu

3.1. Elinvoimainen ja monipuolinen elinkeinotoiminta

Käynnissä olevan EU- ohjelmakauden kehittämistoimenpiteet suunnataan Kainuun maaseutualueilla tunnistettaville kasvualueille ja innovaatiotoimintaan. Suurimmat työpaikkalisäykset saadaan aikaan metsätaloudessa, matkailussa ja laajasti tarkasteltuna maaseutualueiden palveluliiketoiminnassa. Monialaisten maatilayritysten määrä nousee ohjelmakaudella vajaasta 400 yrityksestä 500 yritykseen, joka on 2/3 toimivista maatiloista ohjelmakauden lopussa.

Määrälliset tavoitteet 2013

Tavoite	2008	2013
Aktiivitulojen määrä (kpl)	1100	750
Aktiivitulojen peltoala (ha/tila)	29	39
Luomun osuus peltoalasta (%)	20	25
Maidontuotanto (M l)	64	65
Maatilatalouden kokonaistulot (M €)	95*	90
Metsätalouden työpaikat	820	1150
Metsätalouden liikevaihto (M €)	180	250
Metsäenergia (GWh)	499	700
Muut yritysten toimipaikat		1800
Luontomatkailun työpaikat	100*	200
	*vuoden 2007 tieto	

Kalatalouselinkeinon kasvuedellytyksiä tuetaan panostamalla edelleen kalansaaliin korkean laadun säilymiseen tiukentuneiden hygieniavaatimusten ja sisävesikalan logistiikan kehittymisen tarpeiden mukaan. Keskeisessä asemassa ovat kalasatamat ja keräily pisteet, joiden rakenteellisiin investointeihin on varauduttava lisäämään Kainuun EKTR-kiintiötä (Euroopan kalatalousrahasto). Vireillä on kalasataman peruskorjaus ja laajennus Oulujärvellä sekä logistiikkakeskus Suomussalmella.

3.2. Elämisen laadun ja hyvinvoinnin parantaminen

Laaditaan maakunnallinen peruspalvelustrategia, jolla haetaan keinoja maaseudun peruspalvelujen turvaamiseen ja mahdollisuuksia uudelle monipuoliselle yritystoiminnalle. Osa haja-asutusalueiden palveluista tuotetaan monipalvelukeskuksissa julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin palvelutoimintana. Maaseudulle on syntynyt 20 kylien monipalvelukeskusta. Maaseudun liikennejärjestelyjä kehitetään toteuttamalla keskeiseltä osilta LVM:n selvitystä ”Julkisen liikenteen palveluiden turvaaminen haja-asutusalueilla”.

3.3. Monipuolinen kehittäjäverkosto ja toimiva maaseudun osaamisrakenne

Kyliä kehittämistyötä tehdään suunnitelmallisesti ja yhteisöllisyyttä korostaen. Keskeisenä toimijana ovat paikalliset osaavat kyläyhdistykset, muut maaseudulla toimivat yhdistykset ja niiden kanssa yhteistyössä toimivat kehittäjäorganisaatiot. Osaamista vahvistetaan tarpeista lähtevillä koulutusohjelmilla. Kainuun hallintokokeilulain mukaisesti tuetaan kansalaisvaikuttamisen mahdollisuuksia maaseudulla.

Toimenpiteet

Valtakunnallisen Harvaan asutun maaseudun toimenpideohjelma (HAMA) 2008 – 2013.

Ohjelmaan on valittu 8 keskeistä toimenpidekokonaisuutta, joihin on mukailtu Kainuun mittakaavan mukaiset toimenpiteet.

Bioenergian teemaohjelma Toteutetaan aktiivisesti Kainuun bioenergiaohjelmaa. Bioenergian teemaohjelman kehittämishanketoiminnan rahoitustarve on noin 750 000 € vuodessa. Investointien rahoitustarve on noin 2 700 000 € vuoden 2013 loppuun mennessä. Vastuutahot: Kajaanin yliopistokeskus ja TE-keskus, Kainuun maakunta -kuntayhtymä. Käytettävä rahoitus kirjataan lukuun 2.

Maaseutuelinkeino-teemaohjelma

Toteutetaan aktiivisesti Kainuun maaseutuelinkeino-ohjelman mukaista kehittämistoimintaa. Maaseutuelinkeinojen kehittämishanketoiminnan rahoitustarve on noin 1500 000 € vuodessa. Maaseutuyritysten tuotannollisten investointien ja sukupolvenvaihdosten rahoitustarve on noin 5 100 000 € vuodessa. Vastuutahot: MTK-Kainuu ry., TE-keskus.

Metsä- ja puutalouden teemaohjelma

Toteutetaan aktiivisesti Kainuun metsä- ja puutalouden teemaohjelmaa. Metsätalouden kehittämistoiminnan kokonaisrahoitustarve on 800 000 € vuodessa. Puutuotealan kehittämistoimenpiteiden rahoitustarve on 1 700 000 € vuodessa. Vastuutahot: Kainuun Etu Oy, TE-keskus, Kainuun maakunta -kuntayhtymä. Käytettävä rahoitus kirjataan lukuun 2.

Luontomatkailun teemaohjelma

Toteutetaan aktiivisesti Kainuun luontomatkailun teemaohjelmaa. Kehittämistoiminnan rahoitustarve 900 000 € vuodessa. Vastuutahot: Kainuun Etu Oy, Kainuun ympäristökeskus, TE-keskus. Käytettävä rahoitus kirjataan lukuun 2.

Kyläteemaohjelma

Toteutetaan aktiivisesti Kainuun kyläteemaohjelmaa. Kehittämishanketoiminnan rahoitustarve noin 1 400 000 €/vuosi. Toimenpiteinä ovat yleiset kehittämishankkeet, kansainvälistymishankkeet, tietoyhteiskuntahankkeet ja kylien elämisen laatua kehittävät toimenpiteet. Investointihankkeiden rahoitus näkyy pääsääntöisesti Kainuun ympäristökeskuksen ja Leader-ryhmien arvioissa. Vastuutahot: Kajaanin yliopistokeskus, ProAgria Kainuu, Kainuun Nuotta ry, TE-keskus.

Paikalliset toimintaryhmät; Oulujärvi LEADER ry., Kainuun Naisyrittäjyys LEADER ry.

Toteutetaan molempien toimintaryhmien kehittämisstrategioita. Ohjelmien toteutukseen on käytettävissä yht. noin 1 400 000 € vuodessa.

TL 4 Hyvinvointi

Hyvinvointi on laaja kokonaisuus ja sen määrittely yksiselitteisesti on vaikeaa. Hyvinvointi koostuu monista tekijöistä, joihin kuuluu sekä objektiivisesti mitattavia asioita että subjektiivisia arvostuksia ja tunteita. Pääteemoiksi maakuntaohjelmaan on valittu hyvinvointi, terveys, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä terveyden tasa-arvo. Kainuulaisten terveydentila on parantunut viime vuosikymmeninä, mutta sosioekonomiset terveyserot ovat pääasiassa jyrkemmät kuin koko Suomessa keskimäärin. Kainuulaisten hyvinvointi ja terveys ovat menestymisen kilpailutekijä, taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen peruspilari Kainuussa. Kainuussa laaditaan lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, jotka valmistuvat kuluvan vuoden aikana (v. 2009). Maakunnallinen päihde- ja mielenterveysstrategiatyö on käynnistynyt sekä maakunnallisen ikääntymispoliittisen strategian laatimisen aloittamiseksi on jätetty kaksi aloitetta. Keskeinen toimija Kainuussa hyvinvoinnin kentällä on Kainuun maakunta -kuntayhtymän sosiaali- ja terveystoimiala.

Toimenpiteet

- Käynnistetään maakunnallisen hyvinvointistrategian päivitys tai hyvinvointiohjelman laatiminen.
- Käynnistetään maakunnallisen ikääntymispoliittisen strategian laatiminen.
- Käynnistetään hyvinvointifoorumi. Foorumi voi olla muodoltaan fyysinen tai virtuaalinen tai todennäköisesti näiden molempien yhdistelmä. Hyvinvointi-foorumi kokoaa laajasti yhteen eri toimijat. Lisäksi foorumin teemakohtaisina alafoorumeina käynnistetään kolme maakuntaohjelman ”vertikaalisten linjojen” (ICT ja elektroniikka, matkailu ja luonnonvarat) mukaista hyvinvointiin yhdistettyä alafoorumia. Nämä alafoorumit edesauttaisivat uusien rajapintainnovaatioiden syntymistä.

Merkittäviä hankkeita:

Kainuun maakunta -kuntayhtymä: Tervein mielin Pohjois-Suomessa, STM/Kaste (2009 - 2011) rahoitus noin 130 000 €/v Kainuun osalta

4.1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on toimintaa, jonka tarkoituksena on parantaa ihmisten mahdollisuuksia huolehtia omasta ja ympäristönsä terveydestä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on myös terveyden ja hyvinvoinnin edellytysten parantamista yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan kannalta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteena on väestön hyvinvoinnin ja terveydentilan paraneminen ja terveyserojen kaventuminen.

- Luodaan Kainuun maakunta -kuntayhtymään ja kuntiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet
 - perustetaan tarvittavat ryhmät kuntiin ja yhteinen maakunnallinen ryhmä
 - kehitetään ja otetaan käyttöön hyvinvointikertomukset (kuntiin ja yhteinen maakunnallinen, menettely olisi hyvä ottaa käyttöön myös kouluissa)
- valmistellaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelma, seurataan ja arvioidaan suunnitelmien toteutumista
- Otetaan käyttöön ihmisiin kohdistuvien vaikutusten ennakoarvointimenetelmä (IVA+) sekä peruskuntien että maakunnallisessa päätöksenteossa.
- Kehitetään kainuulaisten osallistumisen ja osallisuuden lisäämiseksi uusia verkostomaisia toimintamalleja ja ”matalan kynnyksen” niin fyysisiä kuin virtuaalisiakin kohtaamispaikkoja.
- Mahdollistetaan kainuulaisten osallistuminen palvelujen kehittämiseen luomalla konkreettisia osallistumistapoja.

Terveyserojen kaventaminen

Sosioekonomisia terveyseroja pyritään vähentämään siten, että huonommassa asemassa olevien terveydentila lähentyy paremman terveyden saavuttaneiden ryhmien terveyden tasoa.

Terveyserojen kaventaminen vaatii onnistuakseen pitkäjänteistä työtä ja eri sektoreiden välistä yhteistyötä. On puuttava terveyserojen taustalla oleviin sosiaalisiin syytekijöihin ja prosesseihin. Terveyserojen kaventamistavoitteeseen päästään

- vaikuttamalla yhteiskuntapoliittisilla toimilla köyhyyteen, koulutukseen, työllisyyteen ja asumiseen
- tukemalla terveellisiä elintapoja
- parantamalla sosiaali- ja terveyspalvelujen tasa-arvoista ja tarpeen mukaista saatavuutta ja käyttöä

Toimenpiteet

- Edistetään kainuulaisten työllistymistä ja työmarkkinoilla pysymistä sekä ehkäistään syrjäytymistä erityisesti tukemalla nuorten kiinnittymistä opiskelu- ja työelämään, samaan aikaan huolehditaan opiskelijaterveydenhuollosta. Kiinnitetään erityistä huomiota pitkäaikais- ja toistuvaistyöttömiin, työvoiman ulkopuolella oleviin työkäisiin ja vähennetään eläkehakuisuutta.
- Suunnataan julkisia palveluja hyvinvoinnin ja terveyden tasa-arvo huomioiden, tunnistetaan palveluprosessien eriarvostavat tekijät ja puututaan niihin.
- Varmistetaan, että jo luodut hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintamallit juurrutetaan pysyviksi toiminnoiksi niin kunnissa kuin maakunnassakin.
- Jatketaan tiivistä yhteistyötä valtakunnallisten asiantuntijalaitosten kanssa mm. tietopohjan vahvistamiseksi ja hyvien käytäntöjen juurruttamiseksi.

- Yhtenä aivan uudenaikaisena toimintatapana Kainuussa on otettu käyttöön Internet ulkoilukarttapalvelun ja muiden -tietopalvelujen ylläpito ja kehittäminen. Meneillään ja suunnitteilla olevia kehittämishankkeita
- Kainuun maakunta -kuntayhtymä
 - Terveempi Pohjois-Suomi, rahoittajana STM/Kaste (2009 - 2011) rahoitus Kainuun osalta noin 100 000 €/v
 - Pohjois-Suomen monialaiset sosiaali- ja terveystalvet, STM/Kaste (2009 - 2011), rahoitus Kainuun osalta noin 70 000 €/v
 - KaiTo - kainuulainen työ- ja terveystalvet toimintamalli, ESR (2008 - 2010/2012), rahoitus noin 300 000 €/v
 - Tukeva - lasten ja nuorten perheiden tukeminen Pohjois-Suomessa, STM/Kaste (2008 - 2010), rahoitus noin 200 000 €/v Kainuun osalta
 - suunnitteilla toimivien välityömarkkinoiden luominen

4.2 Uudet toimintatavat hyvinvointipalvelujen tuottamisessa

Keskeistä hyvinvointipalvelujen järjestämisessä on hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen vahvistamalla ennalta ehkäisevää toimintaa, lisäämällä osallisuutta, yhteisöllisyyttä sekä ihmisten itsetuntoa. On tärkeää turvata yhteisesti hyväksytyjen palvelujen tarpeenmukainen saatavuus sekä edelleen kehittää hyvinvointipalveluita mahdollistamalla asiakkaiden valinnan vapaus. Hyvinvointipalvelut perustuvat laajaan monien toimijoiden yhteistyöhön, jossa julkisen sektorin lisäksi merkittävänä toimijoina ovat yritykset, järjestöt sekä kansalaiset itse. Toimivan hyvinvointipalveluiden tuotantotavan toteuttaminen edellyttää avointa keskustelua ja sopimuksia eri toimijoiden työnjaosta, rooleista ja vastuista

Toimenpiteet

- Laaditaan maakunnallinen palvelustrategia, jossa hahmotetaan julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin kumppanuutta palvelujen tuotannossa. Sovitaan yhteisistä pelisäännöistä sekä määritellään ja selkeytetään toimijoiden roolit. Tuetaan ja vahvistetaan eri toimijoiden osaamista mm. liiketoiminnassa. Kehitetään toimijoiden yhteisiä toimintatapoja sekä kainuulaisten hyvinvoinnin lisäämiseksi että Kainuun elinvoimaisuuden takaamiseksi.
- Kehitetään tukitoimia ja kannustimia kainuulaisten oman vastuunoton lisäämiseksi terveellisten valintojen tekemisessä.
- Selvitetään viipymättä osana palvelustrategian laatimista, missä laajuudessa palveluseteli voidaan ottaa käyttöön Kainuussa huomioiden 1.8.2009 voimaan tullut lainmuutos.
- Kokeillaan rohkeasti ja otetaan käyttöön teknologian tuomia mahdollisuuksia hyvinvointipalvelujen toteuttamisessa (esim. ICT:n ja hyvinvoinnin rajapintainnovaatiot).
- Huolehditaan siitä, että julkisen sektorin järjestämisvastuulla olevat hyvinvointipalvelut toteutetaan hyvinvoinnin ja terveyden tasa-arvoa lisäävästi.

Merkittäviä hankkeita:

- Terveyttä edistävä liikunta- ja ravitsemusneuvontamalli, rahoitus noin 150 000 €/v.
- Haasta itsesi kunnolla -hanke. Toteutusaika 1.3.2008-31.12.2010. Rahoitustarve noin 158 020 €/vuosi.
- Maaseutuyrittäjien työhyvinvointi -hanke. Toteutusaika 1.3.2008-31.12.2010. Rahoitustarve noin 132.000 eur/vuosi.

Kuntayhtymän sote-toimialalla suunnitteilla markkinoiden toimivuuden kehittäminen.

4.3 Kolmas sektori

Järjestöjen toimintaa tukevat vahva yhteistyö, tietoyhteiskunnan mahdollisuuksien hyödyntäminen ja monipuolinen osaaminen.

Toimenpiteet

- Kansalaisjärjestöt ovat pysyvä osa Kainuun kehittämistyötä ja arkipäivän toimintaa.
- Julkinen, yksityinen ja kolmas sektori ovat tiiviissä yhteistyössä. Maakunnassa otetaan käyttöön näiden kolmen toimijaosapuolen pelisäännöt, jossa selkeytetään kunkin toimijan rooli ja keskinäinen yhteistyö.

- Kolmannen sektorin liiketoiminnan kehittymistä tuetaan kehittämis- ja koulutustoiminnalla. Toiminnan kehittäminen edellyttää toimijakohtaista tarkastelua, milloin liiketoiminta tapahtuu järjestön sisällä ja milloin järjestöjen omistamien yritysten toimesta.

TL 5 Toimintaympäristö

Toimintalinjan hankkeilla vahvistetaan Kainuun asemaa valtakunnan aluerakenteessa, tuetaan maaseudun elinvoimaisena pysymistä, turvataan Kainuun elinkeinoelämän toimintamahdollisuuksia, edistetään matkailun kehittämistä ja luodaan kainuulaisten elinolosuhteiden parantamiseen tarvittavia perusrakenteita.

5.1 Infrastruktuurin toimivuus ja asuinympäristö

5.1.1 Kainuun infrastruktuuri

Tieliikenne

Maakuntaohjelman mukaan tieverkon kehittämishankkeiden painopisteinä ovat liikenneturvallisuutta parantavat hankkeet ja eri keskuksien välisiä yhteyksiä sekä matkailu- ja rajaliikennettä sekä kaivostoimintaa kehittävät hankkeet. Kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä pyritään parantamaan. Rahoitus tapahtuu lähes kokonaan Kainuun kehittämisrahasta.

Toteuttamistoimenpiteet:

- päätieverkoston hyväkuntoisena pitäminen
- Vartiuksen rajaliikenneyhteyksien kehittäminen
- Liikennejärjestelmäsuunnitelman uudistaminen
- Siltojen kunnostus- ja uudistustoimenpiteet
- Piennarlevitykset päällystystöiden yhteydessä (kt 89, vt22, vt6)
- Kevyen liikenteen järjestelyt (Vt22, Vt5, Kt76, Mt:t 870, 899, 19069)
- radanpidossa Kontiomäki - Vartius välin ratapölkkyjen uusiminen, valmistuu 2011
- Kainuun runkoliikennesuunnitelmassa vuosille 2009-2012 on määritelty joukkoliikenteen palvelutasotavoitteet ja kehittämissesitykset ko. ajalle. Suunnitelma on valmistumassa ja tulossa käsiteltäväksi maakunnan hallintoelimissä.

Hanke-esityksiä:

MYR:ssä viime kokouksessa 29.6.09 kirjattiin päätös, että Vuoreslahden tien päällystäminen on kärkihanke. Nyt on todettava, että käytettävissä oleva investointiraami ei anna mahdollisuutta päällystämiseen vuonna 2010. Tiehallinto tekee vielä laskelman mitä vaikutuksia olisi, jos tarvittava 2,3 m€ otettaisiin teiden ylläpidon rahoituksesta.

Vuoreslahden tien päällystämisen rahoitus hoidetaan erillisrahoituksella. Tämä selvennys lisättiin MYR:n 14.9.2009 kokouksessa äänestyksen jälkeen ja se on yksi kärkihanke. Kekkostien kustannusarvion laatiminen toteutuksen kiirehtiminen erillisrahoituksella.

Normaalirahoitteisella listalla on:

- Mt 899 Härkönkivenkatu – Pekkiläntie kevyenliikenteen väylä, rahoitustarve 1 200 000 €, suunniteltu toteutusaika 2010 – 2011.
- Mt 870 Kontinjoen liikennejärjestelyt, kokonaiskustannusarvio 2 500 000 € ja suunniteltu toteutusaika 2010 – 2011, jos erillisrahoitus saadaan, mutta valtion talousarvioehdotuksessa rahoitusta ei ole
- Mt 892 Risteen kevyen liikenteen väylä, rahoitustarve 600 000 €, suunniteltu toteutusaika 2012
- Vt 5 Jormuan kevyen liikenteen väylä Häikiönmäentie-Losotörmäntie, rahoitustarve 1 200 000 €, suunniteltu toteutusaika 2012 – 2013; jos koulu lakkaa ei ole perusteltua toteuttaa

Maakuntahallitus III (MYR:n) 31.8.2009 pidetyssä kokouksessa lisättiin TOTSUun äänestyksen jälkeen hanke-esitys Nuasjärvi-Oulujärvi kanavan rakentaminen huomioidaan olemassa olevia jokiuomia.

Tietoliikenne

Tehokkaat tietoliikenneyhteydet – Laajakaistahankkeen toteuttaminen kuituverkon kautta

Kuituverkon rakentamisen valtakunnallisena tavoitteena on saada runkoverkko enintään kahden kilometrin päähän 99 %:lle vakituisista asunnoista, yrityksistä ja julkishallinnon toimipaikoista vuoden 2015 loppuun mennessä. Tavoitteena on 100 Mbit/s nopeudella toimiva yhteys. Kainuussa rakennettavan kuituverkon pituudeksi on alustavasti laskettu 2 700 km. LVM:n laskentaohjeen mukaan keskihinnaksi on arvioitu 12,50 €/m. Alustavaksi kustannusarvioksi LVM:n laskentaohjeen mukaan (runkoverkon hinta 12,50 €/m, liityntäpisteet 2 700 kpl) tulee Kainuussa noin 35 000 000 € ei-markkinaehtoisesti toteutettavan verkon osalta. Liikenne- ja viestintäministeriön talousarvioehdotuksen mukaan valtion osuus laajakaistahankkeesta on 44,4 %, kuntien 22,2 % ja yksityisen rahoituksen osuus 33,4 %. EU:n tai valtion rahoitus tulee joko Viestintäviraston tai Maaseutuviraston kautta.

Tarkempia tietoja saataneen vuoden vaihteen jälkeen. Tärkeätä on edunvalvonnan kautta vaikuttaa Pohjois- ja Itä-Suomen aseman olennaiseen parantamiseen kuituverkon rahoituksessa, sillä näillä alueilla markkinaehtoiseen rakentamiseen on huomattavasti heikommät edellytykset kuin muualla Suomessa ja kuntien rahoitustarve nousee kohtuuttomaksi.

Maakuntien vastuulla on maakunnallisen ohjelman laatiminen kuntien alustavien hankesuunnitelmien pohjalta. Valmistelutyötä on tehty yhdessä viestintäviraston kanssa vuoden 2009 alusta alkaen. Keskusteluja toteutuksesta käydään myös operaattoreiden kanssa. Toimivien tehokkaiden yhteyksien täysimittaisen hyödyntämisen kannalta, ratkaisevaa on myös liityntäverkkojen rakentaminen kylille ja talouksiin.

5.1.2 Asuin- ja kulttuuriympäristöt

Tavoite

Kestävillä suunnitteluratkaisuilla parannetaan elinympäristöjen viihtyisyyttä, terveyttä, turvallisuutta ja ekotehokkuutta taajamissa ja haja-asutusalueilla. Kehitetään luonnon virkistyskäyttömahdollisuuksia ja luontomatkailua sekä ehkäistään ympäristön pilaantumista.

Toimenpiteet

- asuinympäristöjen ja elinympäristöjen vetovoimaisuuden kehittäminen ja kaavojen ajantasaisuuden ylläpito
- ajan tasalla olevat kulttuuriympäristöohjelmat sekä ympäristön hoito
- valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden perinnemaisemien säilyttäminen maatalouden ympäristötuen ja hoitotoimien avulla
- Kainuun kulttuuriympäristöohjelma
- osayleiskaavoitus valtakunnallisesti arvokkailla maisema-alueilla

5.1.3 Vesi ja jätevesihuolto

Vesihuoltolaitosten toimintavarmuutta parannetaan ja vähennetään jätevesien aiheuttamaa ympäristön kuormitusta. Suuntaviivat esitetään maakunnallisissa ja paikallisissa vesihuollon kehittämissuunnitelmissa.

Jätevesiasetus asettaa aikataulutavoitteita haja-asutusalueiden jätevesien käsittelyjärjestelmien uudistamistyölle.

Merkittävimmät hankkeet:

Haja-astuksen jätevesihuollon kehittämis- ja neuvontahanke.

5.1.4 Jätehuolto

Jätehuoltoa kehitetään Oulun läänin jätehuoltosuunnitelman linjausten mukaisesti. Taustatavoitteita ovat jätteen määrän vähentäminen, hyötykäyttöasteen nostaminen ja jätehuollon organisoinnin eko- ja kustannustehokkuus.

Toimenpiteet

- jätteiden määrän vähentäminen
- jätteiden hyötykäytön edistäminen
- laadukkaat ja kustannustehokkaat jätehuoltopalvelut
- lakkautettujen kaatopaikkojen sulkeminen ja kaatopaikkakaasun talteenotto/hyötykäyttö
- jätteiden hyödyntäminen energiantuotannossa
- biohajoavien jätteiden ohjaaminen pois kaatopaikoilta ja eloperäisten jätteiden laitospöytähuollon toteuttaminen

5.2 Luonnonympäristö

Edistetään kasvihuonekaasujen vähentämiseen tähtääviä toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi sekä kehitetään ilmastomuutoksiin ja ääri-ilmiöiden liittyvää sopeutumista. Vesivaroja käytetään ja hoidetaan ekologisesti kestävällä tavalla.

Luonnonympäristö ja laadukas rakennettu ympäristö muodostavat vetovoimatekijän, jolla voidaan edesauttaa ihmisten viihtymistä Kainuussa. Ympäristötietoisuuden ja ympäristöarvojen vahvistuminen sekä huoli maakunnan luonnon säilymisestä puhtaana ja monimuotoisena ovat tärkeitä lähtökohtia kehittämistoimenpiteiden suuntaamisessa.

Toimenpiteet

- luontomatkailualueiden ja kohteiden kehittäminen
- yritysten ja Metsähallituksen välisten luontomatkailun yhteistyösopimusten lisääminen
- Natura 2000 -verkoston toteuttamisen loppuun saattaminen sekä hoidon ja käytön suunnittelu
- metsäisten luontotyyppien suojeleminen METSO -ohjelman tavoitteiden mukaisesti
- erityissuojeltujen lajien inventointi ja suojelupäätökset
- luonnonsuojelualueiden ja uhanalaisten lajien elinympäristöjen kunnostaminen ja hoitaminen
- ympäristön tilan tutkimus ja seuranta sekä luonnon virkistyskäytön seuranta
- maakunnallisen ilmastostrategian laatimisen aloittaminen vuonna 2010, ainakin perustietojen hankinnassa yhteistoiminta naapurimaakuntien kanssa

5.3 Vuorovaikutuksen lisääminen ja yhteistyön tehostaminen

Alueellinen yhteistyö

Aluehallinnon uudistamisen myötä Kainuu suuntautuu aiempaa vahvemmin Pohjois-Suomen suuntaan. Kainuu yhdessä Pohjois-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan kanssa muodostaa maakuntien yhteistoiminta-alueen. Kainuu osallistuu Pohjois-Suomen neuvottelukunnan työhön. Vuoden 2010 alusta lukien Kainuu osallistuu Pohjois-Suomen EU-toimiston työhön. Pohjois-Suomi strategia muodostaa pohjan yhteistyölinjauksille. ELYn ja AVIn aloittaminen vuoden 2010 alusta on merkittävä uudistus julkisessa hallinnossa.

Kainuun kansainvälistymisen toimenpiteet:

- Yritysten kansainvälinen verkostoituminen, markkinointi ja kilpailukykyiset tuotteet
- Innovaatiojärjestelmän ja sen toimijoiden kansainvälistäminen, tuotekehitys, kansainvälinen asiantuntijavaihto
 - o Koulutus- ja tutkimusyksiköt
 - o Osaamiskeskittymät
- mm. mittaustekniikan ja ajoneuvotietojärjestelmien ja testauksen osaaminen
- kansainvälisen liiketoiminnan kehittäminen
- Alueellisen saavutettavuuden parantaminen
- Matkailun kansainvälinen markkinointi ja tuotekehitys

Kainuun itsehallinnon kehittäminen

Valmistelu lainsäädännön muutostarpeista vuoden 2012 jälkeen on käynnissä sekä Kainuussa että ministeriötasolla. Aikatauluna on maakunnan yhteisen kannan muotoilu tämän vuoden loppuun mennessä. Ministeriötasolla lain valmistelu on tarkoitus aloittaa keväällä 2010 ja lakiehdotus viedään eduskuntaan syksyllä.

Kansalaisvaikuttaminen

Toimenpiteet

- Yksittäisten ihmisten vaikuttamismahdollisuuksia lisätään parantamalla valmisteilla olevista asioista tiedottamista ja järjestämällä samassa yhteydessä helposti toteutettava palautteenannon ja yhteydenpidon mahdollisuus.
- Kansalaisjärjestöt toimivat vahvasti suoran vaikuttamisen kanavana. Maakunnallista ja kunnallista päätöksentekoprosessia muutetaan siten, että kansalaisryhmillä mahdollisuus antaa lausunto heitä koskevista asioista.

- Kansalaisjärjestöt luonteva ja pysyvä osa Kainuun maakunnan kehittämistyötä ja arkipäivän toimintaa. Toimijaosapuolten välille luodaan pysyvä ja säännöllisesti kokoontuva foorumi, jossa käydään läpi eri toimijaosapuolten yhteiset mahdollisuudet ja toiveet arkipäivän toimintaan.
- Järjestöjen yhteistyö on vakiintunut tapa toimia ja järjestöt ovat tietoisia toistensa olemassa olevista toiminnoista. Järjestöillä on yhteinen maakunnallinen järjestöunioni, joka määrittelee jäsentensä kannanotot, yhteiset tarpeet ja tukee jäsenten toimintaa heidän omissa ja yhteisissä toimissaan. Lisäksi järjestöunioni hoitaa yhteiset koulutukset.
- Kansalaisjärjestöt ovat yksi keskeinen toimijaosapuoli maahanmuuttajien kotouttamisessa Kainuuseen.

Viestintä

Maakunnan viestinnässä vahvistetaan kainuulaista osaamista ja pidetään esillä maakuntaa jo hyvin kuvaavia viestejä. Luontoon liittyvien mielikuvien vahvistaminen tukee mm. Kainuun matkailua ja kulttuuria. Kainuun koulutusmahdollisuuksia, elinkeinoelämää ja vaivattoman arjen vahvuuksia tuodaan esille entistä enemmän yhteistyössä kuntien kanssa. Talvivaaran kaivoshankkeen tuomaa myönteistä ja positiivista uskoa antava vaikutus näkyy jo nyt tehdyssä tutkimuksessa.

Kainuun sisäistä viestintää parannetaan siten, että asukkailla on myönteinen mielikuva omasta maakunnasta ja kainuulaiset tuovat myös rohkeasti esille maakunnan vahvuuksia.

IV ELY:jen strategisten tulossopimusten sisältö

Nyt aluehallintoa uudistetaan ja ELY:t aloittavat toimintansa vuoden vaihteessa. Kainuun sekä Pohjois- ja Keski-Pohjanmaan ELYt laativat ensimmäistä kertaa tulossopimusta työ- ja elinkeinoministeriön kanssa ministeriön ohjeiden mukaisesti niin, että ELY:jen ehdotukset toimitetaan ministeriöön syyskuun lopussa. Ensimmäinen kerta on aina ensimmäinen. Tulevina kertoina sisältö on tarkempaa ja aikataulutukseen osataan varautua paremmin.

Kainuun ja yleensäkin maakuntaliitot antavat lausuntonsa niitä koskevista tulossopimusehdotuksista. Kainuun osalta on muistettava, että maakuntavaltuusto päättää Kainuun kehittämisrahan tavoitteista ja kohdentamisesta kokouksessaan 23.11.2009 ja vaikuttaa sitä kautta ELY:jen toimintaan ja resurssointiin.

1. Toimintaympäristön haasteet

2. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

- Painopiste A: Alueellisen kilpailukyvyyn ja väestön hyvinvoinnin edistäminen
 - Toimintalinja II A1: Taloudellisen tilanteen edellyttämät elvytystoimet
 - Toimintalinja II A2: Yritystoiminnan uudistaminen
 - Toimintalinja II A3: Aluerakenteen kehittäminen ja liikennejärjestelmientoimivuus
 - Toimintalinja II A4: Maaseudun elinvoimaisuus ja elinkeinot
 - Toimintalinja II A5: Osaaminen, koulutus ja kulttuuri
 - Toimintalinja II A6: Väestön ikääntyminen ja työvoimapolitiikka
 - Toimintalinja II A7: Maahanmuutto ja kotouttaminen
- Painopiste B: Ilmastomuutoksen hillintä ja kestävä kehityksen edistäminen
 - Toimintalinja II B1: Kestävä yhdyskuntakehitys ja hyvä elinympäristö
 - Toimintalinja II B2: Ilmastomuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen
 - Toimintalinja II B3: Ympäristöhoito, suojelu ja ekotehokkuus
 - Toimintalinja II B4: Luonnonsuojelu
 - Toimintalinja II B5: Vesivarojen käyttö ja hoito

3. Toiminnallinen tuloksellisuus

- Painopiste C: Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toiminnan kehittäminen
 - Toimintalinja II C1: Toiminnan asiakaslähtöinen kehittäminen
 - Toimintalinja II C2: Yhteistyö maakunnan liittojen, AVI-virastojen ja muiden sidosryhmien kanssa
 - Toimintalinja II C3: Johtaminen ja toimintakulttuuri

4. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

5. Resurssit

6. Muita huomioita

7. Raportointi ja seuranta

V Rahoitustaulukot

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Yhteensä
EAKR -ohjelma	12 022 080	13 518 993	15 014 801	14 549 378	11 624 378	9 130 347	7 821 313	2 607 104	86 288 394
ESR-ohjelma	7 052 000	8 437 000	9 310 000	9 711 000	6 511 000	4 199 000	3 310 000	1 103 333	49 633 333
Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma	2 636 020	3 750 000	3 801 520	3 474 000	3 405 000	3 405 000	3 405 000	1 135 000	25 011 540
Kalatalousrahasto	165 000	165 000	165 000	263 000	165 000	165 000	165 000	165 000	1 418 000
Kainuun kehittämisraha	50 158 000	51 010 000	58 147 000	58 500 000	65 000 000	65 000 000	65 000 000	65 000 000	477 815 000
Kaikki yhteensä	72 033 100	76 880 993	86 438 321	86 497 378	86 705 378	81 899 347	79 701 313	70 010 437	640 166 267

Liitteenä muut rahoitustaulukot.

VI VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Toimenpide	Vaikutukset			
TOIMINTALINJA 1: OSAAMINEN JA KOULUTUS	ymp.	sos.	tal.	tasa-arvo*
1.1. Innovaatiojärjestelmän kehittäminen	0	+	++	0
1.2. Osaamistason nostaminen ja koulutusrakenteiden kehittäminen	0	+	++	+
TL 2 ELINKEINOT, YRITTÄJYYS JA TYÖLLISYYS	ymp.	sos.	tal.	tasa-arvo*
2.1. Yritystoiminnan edistäminen ja innovaatioiden kaupallistaminen	+ -	0	++	+
2.2. Toimialojen kehittäminen (Yhteiset haasteet + Kärkialat (3))	+ -	+	++	+
2.3. Osaavan työvoiman saatavuus ja työmarkkinoiden toimivuus	0	++	++	+
TL 3 MAASEUTU	ymp.	sos.	tal.	tasa-arvo*
3.1. Elinvoimainen ja monipuolinen elinkeinotoiminta	+	+	+	+
3.2. Elämisen laadun ja hyvinvoinnin parantaminen	+	+	+	+
3.3. Monipuolinen kehittäjäverkosto ja toimiva maaseudun osaamisrakenne	0	+	+?	+
TL 4 HYVINVOINTI	ymp.	sos.	tal.	tasa-arvo*
4.1. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	0	++	+	+
4.2. Uudet toimintatavat hyvinvointipalvelujen tuottamisessa	0	+	+	+
TL 5 TOIMINTAYMPÄRISTÖ	ymp.	sos.	tal.	tasa-arvo*
5.1. Infrastruktuurin toimivuus ja asuinympäristö	+ -	++	++	0
5.2. Luonnonympäristö	++	+	+	0
5.3. Vuorovaikutuksen lisääminen ja yhteistyön tehostaminen	0	+	+?	+

++	Merkittäviä positiivisia vaikutuksia	+ -	Sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia
+	Positiivisia vaikutuksia	+?	Vaikeasti ennakoitavia positiivisia vaikutuksia
0	Ei todennäköistä vaikutusta	-?	Vaikeasti ennakoitavia negatiivisia vaikutuksia
-	Negatiivisia vaikutuksia	?	Ennakointiin tai tietoon liittyviä epävarmuustekijöitä
--	Merkittäviä negatiivisia vaikutuksia	+><-	Sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia, joista ei päästy yksimielisyyteen

*Tasa-arvolla tarkoitetaan tässä yhteydessä sukupuolista, alueellista sekä ikäryhmittäistä tasa-arvoa

MAAKUNTAOHJELMAN TOTEUTTAMISSUUNITELMA, RAHOITUS 2010-2014

ELY -keskusten määrärahat, milj.€

Täytetään soveltuvilta osin*. Tarkkuus 1 000 euroa esim. 1,234 milj.€

Maakunta:

Hallinnonala	Momentin numero	Momentin nimi	Lähtötaso 2009	Esitys 2010	Esitys 2011	Esitys 2012	Esitys 2013	Esitys 2014
SM	26.40.30	Valtion korvaukset kunnille						
MMM	30.20.40	Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki	5,800	5,800	5,800	5,800	5,800	5,800
MMM	30.20.41	EU tulotuet; tilatuki	6,300	6,300	6,300	6,300	6,300	6,300
MMM	30.20.43	Maatalouden ympäristötuki, eläinten hyvinvointia edistävät tuet ja ei-tuotannolliset investoinnit	4,800	4,800	4,900	4,900	4,900	4,900
MMM	30.20.44	Luonnonhaittakorvaus, EU	5,800	5,800	5,800	5,800	5,800	5,800
MMM	30.20.49	Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600
MMM	Makera	Avustukset maatalainvestointeihin	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500
MMM	30.40.20	Kalakannan hoitovelvoitteet	0,090	0,090	0,090	0,090	0,090	0,090
MMM	30.40.51	Kalatalouden edistäminen	0,030	0,030	0,030	0,030	0,030	0,030
MMM	30.40.52	Tenojoen kalastuslupamaksut ja viehekalastusmaksut	0,036	0,036	0,036	0,036	0,036	0,036
MMM	30.40.77	Kalataloudelliset rakentamis- ja kunnostushankkeet	0,060	0,065	0,040	0,030	0,030	0,030
MMM	30.50.20	Vesivarojen käytön ja hoidon menot	0,205	0,115	0,135	0,120	0,120	0,120
MMM	30.50.31	Vesihuollon ja tulvasuojelun tukeminen	0,044	0,162	0,100	0,100	0,100	0,100
MMM	30.50.43	Eräät valtion maksettavaksi määrätty korvaukset						
LVM	31.10.20	Perusväylänpito						
LVM	31.10.50	Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen						
LVM	31.10.76	Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korvaukset						
LVM	31.30.63	Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen						
LVM	31.30.64	Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen						
TEM	32.20.45	Yritysten tutkimus- ja kehittämishankkeiden valmistelu	0,134	0,200	0,200	0,200	0,200	0,200
TEM	32.20.43	Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin			0,230	0,230	0,230	0,230
TEM	32.30.44	Alueellinen kuljetustuki		0,015	0,016	0,016	0,016	0,016
TEM	32.30.45	Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen	0,028	0,060	0,070	0,070	0,070	0,070
TEM	32.30.51	Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet	1,982	2,078	2,100	2,100	2,100	2,100
TEM	32.30.64	Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin	0,206	0,200	0,200	0,200	0,200	0,200
TEM	32.50.63	Kainuun kehittämisraha/Kainuun ELY	19,529	22,040	25,100	25,100	25,100	25,100
TEM	32.50.63	Kainuun kehittämisraha/Pohjois-Pohjanmaan ELY	17,689	25,731	27,800	27,800	27,800	27,800
TEM	32.60.40	Energiatuki						
STM	33.20.52	Työmarkkinatuki	3,800	3,800	3,900	3,900	3,900	3,900
STM	33.20.31	Valtion korvaus kunnille kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä	0,060	0,120	0,120	0,120	0,120	0,120
YM	35.10.21	Eräät luonnonsuojelun menot	0,040	0,040	0,040	0,040	0,040	0,040
YM	35.10.61	Ympäristönsuojelun edistäminen	0,010	0,010	0,010	0,010	0,010	0,010
YM	35.10.63	Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot	0,100	0,150	0,050	0,050	0,050	0,050
YM	35.10.77	Ympäristötyöt	0,045	0,050	0,070	0,070	0,070	0,070
YM	35.20.64	Avustukset rakennusperinnön hoitoon	0,094	0,150	0,180	0,200	0,200	0,200
		Valtion rahoitus yhteensä	69,982	80,942	86,417	86,412	86,412	86,412
		Kuntien rahoitus (arvio)						
		Julkisen rahoitus yhteensä	69,982	80,942	86,417	86,412	86,412	86,412
		Yksityinen rahoitus (arvio)						
		RAHOITUS YHTEENSÄ	69,982	80,942	86,417	86,412	86,412	86,412

* Rakennusrahasto-ohjelmien sekä maaseudun- ja kalatalouden kehittämisohjelmien rahoitus ilmoitetaan EU -ohjelmat -taulukossa.

MAAKUNTAOHJELMAN TOTEUTTAMISSUUNITELMA, RAHOITUS 2010-2014								
ELY -keskusten valtuudet, milj.€								
Täytetään soveltuvilta osin*. Tarkkuus 1 000 euroa esim. 1,234 milj.€								
			Maakunta:	Kainuu				
Hallinnonala	Momentin numero	Momentin nimi	Lähtötaso 2009	Esitys 2010	Esitys 2011	Esitys 2012	Esitys 2013	Esitys 2014
MMM	30.20.40	Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki	5,800	5,800	5,800	5,800	5,800	5,800
MMM	30.20.41	EU tulotuet, tilatuki	6,300	6,300	6,300	6,300	6,300	6,300
MMM	30.20.43	Maatalouden ympäristötuki, eläinten hyvinvointia edistävät tuet ja ei-tuotannolliset investoinnit	4,800	4,800	4,900	4,900	4,900	4,900
MMM	30.20.44	Luonnonhaittakorvaus, EU	5,800	5,800	5,800	5,800	5,800	5,800
MMM	30.20.49	Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki	5,800	5,800	5,800	5,800	5,800	5,800
MMM	Makera	Avustukset maatalainvestointeihin	2,600	2,600	2,600	2,600	2,600	2,600
TEM	32.20.43	Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin						
TEM	32.30.45	Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen	0,015					
TEM	32.30.51	Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet	0,310	0,140	0,150	0,200	0,200	0,200
TEM	32.30.64	Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin						
TEM	32.50.63	Kainuun kehittämisraha	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500
TEM	32.60.40	Energiatuki	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
YM	35.10.63	Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot						
			Valtion rahoitus yhteensä	34,925	34,740	34,850	34,900	34,900
			Kuntien rahoitus (arvio)					
			Julkinen rahoitus yhteensä	34,925	34,740	34,850	34,900	34,900
			Yksityinen rahoitus (arvio)					
			RAHOITUS YHTEENSÄ	34,925	34,740	34,850	34,900	34,900

* Rakenerahasto-ohjelmien sekä maaseudun- ja kalatalouden kehittämissuunnitelmien rahoitus ilmoitetaan EU -ohjelmat-taulukossa.

MAAKUNTAOHJELMAN TOTEUTTAMISSUUNITELMA, RAHOITUS 2010-2014								
Muut maakuntaohjelman toteuttamisen kannalta keskeiset määrärahat, milj.€*								
Tarkkuus 1 000 euroa esim. 1,234 milj.€								
			Maakunta:					
Hallinnonala	Momentin numero	Momentin nimi	Lähtötaso 2009	Esitys 2010	Esitys 2011	Esitys 2012	Esitys 2013	Esitys 2014
TEM	32.50.43	Maakunnan kehittämisraha (yhteensä)						
		- OSKE						
		- Ohjelmiin sitomaton						
TEM	32.50.63	Kainuun kehittämisraha	5,190	11,729	12,100	12,100	12,100	12,100
MMM	30.60.42	Valtionapu metsätalouden edistämisen ja valvontaorganisaatioille	1,900	1,900	1,900	1,900	1,900	1,900
MMM	30.60.44	Tuki puuntuotannon kestävyden turvaamiseen <i>Kemera</i>	4,500	4,500	4,500	4,500	4,500	4,500
MMM	30.60.45	Metsäluonnon hoidon edistäminen	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300	0,300
			Valtion rahoitus yhteensä	11,89	18,429	18,800	18,800	18,800
			Kuntien rahoitus (arvio)					
			Julkinen rahoitus yhteensä	11,890	18,429	18,800	18,800	18,800
			Yksityinen rahoitus (arvio)					
			RAHOITUS YHTEENSÄ	11,890	18,429	18,800	18,800	18,800

* AVI -momentit liitteenä.

MAAKUNTAOHJELMAN TOTEUTTAMISSUUNITELMA, RAHOITUS 2010-2014

Milj.€ Tarkkuus 1 000 euroa esim. 1,234 milj.€			Maakunta:					
Hallinnonala	Momentin numero	Momentin nimi ja toteutettava ohjelma	Lähtötaso 2009	Esitys 2010	Esitys 2011	Esitys 2012	Esitys 2013	Esitys 2014
MMM	30.10.61	EU:n osallistuminen maaseudun kehittämiseen						
		Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma:	1,820	1,600	1,600	1,600	1,600	0,533
MMM	30.10.62	Valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä						
		Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma:	2,100	1,900	1,900	1,900	1,900	0,633
MMM	30.40.62	Elinkeinokalatalouden markkinoinnin ja rakennepolitiikan edistäminen	0,112	0,112	0,070	0,070	0,070	0,070
		Valtio edelliseen	0,151	0,151	0,095	0,095	0,095	0,095
TEM	32.50.64	EU:n rakennerahastojen ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007—2013						
		<i>EU:n rahoitus:</i>						
		EAKR -toimenpideohjelma:	8,928	8,198	6,237	4,428	3,344	1,115
		Manner-Suomen ESR -toimenpideohjelma:						
		- Valtakunnallinen						
		- Alueellinen	6,021	5,197	3,472	1,758	0,621	0,207
		<i>Valtion rahoitus:</i>						
		EAKR -toimenpideohjelma:	6,631	6,896	5,932	5,247	5,022	1,674
		Manner-Suomen ESR -toimenpideohjelma:						
		- Valtakunnallinen						
		- Alueellinen	3,624	4,514	3,339	2,741	2,989	0,996
		EU:n rahoitus yhteensä	16,881	15,107	11,379	7,856	5,635	1,925
		Valtion rahoitus yhteensä	12,506	13,461	11,266	9,983	10,006	3,398
		Kuntien rahoitus (arvio)	2,368	2,256	2,588	2,400	2,400	2,400
		Julkinen rahoitus yhteensä		30,824	25,233	20,239	18,041	7,723
		Yksityinen rahoitus (arvio)						
		RAHOITUS YHTEENSÄ		30,824	25,233	20,239	18,041	7,723

Aluehallintovirastojen (AVI) substanssimäärärahamomentit

Hallinnonala	Momentin numero	Momentin nimi
OPM	29.30.20	Opetustoimen henkilöstökoulutus ja eräät muut menot (lähialuemäärärahat)
OPM	29.80.34	Valtionosuus ja -avustus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin
OPM	29.90.50	Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot urheilun ja liikuntakasvatukseen edistämiseen
OPM	29.91.50	Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot nuorisotyön edistämiseen
OPM	29.91.51	Nuorten työpajatoiminta ja ehkäisevä huumetyö
TEM	32.40.31	Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä
STM	33.02.20	Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot
STM	33.60.31	Valtionavustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeisiin ja eräisiin muihin menoihin
STM	33.60.32	Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoidolain mukaiseen tutkimustoimintaan
STM	33.60.33	Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin
STM	33.60.34	Valtion korvaus terveydenhuollon toimintayksiköille oikeuspsykiatrisista tutkimuksista sekä potilassiirroista aiheutuviin kustannuksiin
STM	33.60.35	Valtionosuus kunnille perustoimeentulotuen kustannuksiin
STM	33.60.36	Valtionavustus saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi
STM	33.60.64	Valtion korvaus rikosasioiden sovittelujen järjestämisen kustannuksiin
STM	33.70.01	Työsuojelun aluehallintoviranomaisten toimintamenot

KAINUUN YHTEISTYÖASIAKIRJA

VUOSILLE 2010 – 2011

Hyväksytty maakuntavaltuustossa 28.9.2009

KAINUUN YHTEISTYÖASIAKIRJA VUOSILLE 2010 - 2011

ALUEELLINEN KILPAILUKYKY JA TYÖLLISYYS –TAVOITE (EAKR)

Kainuun maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelmassa eli TOTSU 2010 – 2011 määritellään: Määrällisistä tavoitteista tärkein on asukasta kohti lasketun bruttokansantuotteen kasvattaminen Kainuussa muuta maata nopeammin.

Kainuun maakunnan talouselämän kasvu perustuu osaamistason kohottamiseen. Korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten lisäksi Kainuussa kehitetään paikallisia, verkostoituneita osaamiskeskittymiä, jotka ovat keskittyneet yritysten tarpeiden tyydyttämiseen tutkimuksessa, tuotekehityksessä, innovaatioiden kaupallistamisessa ja markkinoinnissa.

Klustereiden kehittäminen ja tuotantorakenteen uudistaminen (klustereita ovat: ICT, elektroniikka sisältäen metallin; matkailu; luonnonvarat sekä muuten kehitettäväksi todettu laajasti työllistävä palveluala.

Toimintalinja 1: Yritystoiminnan edistäminen

Tavoitteet

Toimintalinjan tavoitteita EAKR-ohjelman mukaan ovat:

- Elinkeinopohjan vahvistaminen ja monipuolistaminen
- Innovatiivisten, elinkelpoisten ja kasvukykyisten yritysten syntyminen
- Teollisten ja palvelualan yritysten kilpailukykyyn vahvistaminen
- Yritysten kasvumahdollisuuksien turvaaminen
- Yritysten innovaatiotoiminnan lisääminen ja innovatiivisten liiketoimintojen kehittäminen
- Yritysten innovaatioprosessien tehostaminen
- Markkinaehtoisten yrityspalveluiden ja palveluyrittäjyyden lisääminen
- Uusien markkinalähtöisten tuotteiden ja palvelujen aikaansaaminen
- Kestävän kehityksen huomioon ottaminen yritystoiminnassa
- Tuottavuuden kohottaminen
- Vientikaupan kehittäminen.

Ohjelmatoimenpiteillä saavutettavat yritystoiminnan kehittämisen **määrälliset tavoitteet** Kainuuseen suhteutettuina ovat seuraavat:

		Ohjelma- asiakirja	Finnvera	TE- keskus
Uudet työpaikat (htv)	miehet	141	90	70
	naiset	91	50	30
	yhteensä	232	140	100
Uudet yritykset	miesyritykset	22	40	7
	naisyrietykset	11	30	3
	yhteensä	33	70	10
Yritysten T&K-hankkeet % (osuus TL 1:n rahoituskehiksestä)		32		
Uudet T&K-työpaikat (htv)		7		
Ympäristöpositiiviset hankkeet % (osuus TL 1:n rahoituskehiksestä)		20		
Tasa-arvoa edistävät hankkeet % (osuus TL 1:n rahoituskehiksestä)		11		

säksi yritysten liikevaihdon kasvu tuetuissa yrityksissä ja niiden viennin osuus ovat seurattavia indikaattoreita.

Painopisteet

Yritystoiminnan edistämiseksi toimintalinjalla tuetaan erityisesti yrittäjyyttä, uusien yritysten luomista ja kasvukykyisiä ja kehittyviä yrityksiä. Yrityskannan vahvistaminen ja yritystoiminnan dynamiikan turvaaminen edellyttävät uusien yritysten perustamista, siihen

liittyvän toimintajärjestelmän vahvistamista ja prosessien aktivointia. Yrityksille suunnatut kehittämistoimenpiteet kohdistetaan erityisesti innovatiivista osaamista edustaviin ja/tai kasvupotentiaalia omaaviin yrityksiin ja yritysryppäisiin niiden kilpailukykyä vahvistaviin hankkeisiin. Pk-yritysten kehittämisen ohella avainaloille pyritään saamaan suuria veturiyrityksiä, jotka vauhdittavat teknologian siirtoa ja yhteistyöverkoston luomista pk-yrityksiin. Suurilla yrityksillä on merkittävä rooli innovaatiojärjestelmissä tiedon ja osaamisen kehittäjinä ja hyödyntäjinä, pk-yritysten asiakkaina ja partnereina, erikoistuneiden palveluiden tarvitsijoina sekä mahdollisena kanavana pk-yrityksille kansainvälistymisessä.

Tuettava toiminta

- Yrittäjyyttä ja uusien yritysten perustamista edistetään
- Kasvuhakuisten yritysten kilpailukykyä kehitetään

Kainuun elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus (ELY)

Tavoite: mm. kilpailukyvyin ja kasvumahdollisuuksien turvaaminen, innovatiivisten, elinkelpoisten ja kasvukykyisten yritysten syntyminen, innovaatiotoiminnan ja kv-toiminnan lisääminen sekä kestävä kehityksen edistäminen.

Toimenpiteet:

- Yritys- ja yritysryhmäkohtaiset kehittämishankkeet
- Energiahankkeet

Finnvera Oyj Kajaanin aluekonttori

Käytettävissä seuraavat tuotteet yritysrahoituksessa:

- Investointi- ja käyttöpääomalainat
- Pienlainat
- Naisyrittäjyysslainat
- Yrittäjälainat
- EAKR-takaus

”Finnvera Oyj:n Kajaanin aluekonttorin EAKR -korkotuettujen lainojen myöntämistavoite v. 2010 on 6,0 milj. € ja EAKR –tuettujen takausten 2,0 milj. €.”

Toimintalinja 2: Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen ja osaamisrakenteiden vahvistaminen

Toimintalinjan tavoitteita EAKR-ohjelman mukaan ovat:

- Dynaamisten, kansainvälisesti kilpailukykyisten ja vetovoimaisten innovaatioympäristöjen ja –verkostojen kehittäminen
- Kansallisesti ja kansainvälisesti vetovoimaisten ja vahvojen osaamiskeskittymien luominen tutkimuksen ja teknologiakehityksen avainaloille
- Liiketoimintaverkostojen vahvistaminen ja veturiyritysten hankintaverkostojen laajentaminen
- Kansainvälisesti toimivien koti- tai ulkomaisten veturi/ankkuriyritysten ja muiden merkittävien toimijoiden sijoittuminen alueelle
- Tutkimus- ja oppilaitosten t&k –toiminnan ja yhteistyön lisääminen
- Yritystoiminnan toimintaedellytysten vahvistaminen

Ohjelman toimintalinjan 2 **määrälliset tavoitteet** Kainuuseen suhteutettuina ovat seuraavat:

Uudet työpaikat (htv)	miehet	7
	naiset	5
	yhteensä	12
Uudet yritykset	miesyritykset	2
	naisyrietykset	2
	yhteensä	4
T&K-hankkeet % (osuus TL 2:n rahoituskehuksesta)		59
Uudet T&K-työpaikat (htv)		6
Ympäristöpositiiviset hankkeet % (osuus TL 2:n rahoituskehuksesta)		15
Tasa-arvoa edistävät hankkeet % (osuus TL 2:n rahoituskehuksesta)		15

Toimintaympäristöä, verkostoitumista sekä innovaatio- ja osaamisrakenteita tuetaan:

- vahvistamalla teknologian ja osaamisen siirtoa ja tuotekehityspalveluja
- edistämällä innovaatiotoimijoiden yhteistyötä, yhteistyömalleja ja kansainvälistymistä
- vahvistamalla julkisen sektorin ja yritysten välistä yhteistyötä kansainvälistymisessä ja markkinoinnissa
- luomalla edellytykset kansainvälisten yritysten toimintojen sijoittumiselle
- luomalla ja vahvistamalla innovaatioympäristöjä ja osaamiskeskittymiä, joissa innovaatiot kehittyvät ideasta kaupallisiin tuotteisiin ja palveluihin, sekä edistämällä jo luotujen ympäristöjen käyttöä.
- kehittämällä tutkimustulosten kaupallistamiseen erikoistuneita innovaatiopalveluja
- kehittämällä osaamis- ja kulttuurirakenteita
- edistämällä elinkeinotoiminnan monipuolistamisen kannalta välttämättömiä toimitilaratkaisuja ja yrityshautomotoimintaa
- kehittämällä uusia verkostomaisia toimintatapoja sekä tieto- ja kommunikaatioteknologiaa hyödyntäviä ratkaisuja.

Kainuun elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus (ELY)

Tavoite: yritystoiminnan toimintaedellytysten vahvistaminen innovaatioympäristöjä kehittämällä sekä toimitilaratkaisuilla

Toimenpiteet:

- Pk-yritysten toimintaympäristön kehittämishankkeet sekä kuntien toimitilaratkaisujen tukeminen

Tavoite: Kansallisesti ja kansainvälisesti vetovoimaisten ja vahvojen osaamiskeskittymien luominen tutkimuksen ja teknologiakehityksen avainaloille

Dynaamisten, kansainvälisesti kilpailukykyisten ja vetovoimaisten innovaatioympäristöjen ja -verkostojen kehittäminen

Toimenpiteet:

- Tutkimuslaitosten, korkeakoulujen ja yliopistojen tutkimushankkeet
- Kansainvälisesti verkottuneet tai tutkijanvaihtoa sisältävät tutkimushankkeet
- yritysten tutkimus- ja tuotekehityshankkeet

Kainuun maakunta –kuntayhtymä

Kainuun maakunta –kuntayhtymän rahoitus painottuu maakuntaohjelman mukaisesti elinkeinopoliittisesti uutta luoviin verkostohankkeisiin, joissa yritykset ovat mukana sekä useiden maakuntien yhteisiin hankkeisiin. Polis-verkoston kehittäminen on yksi rahoituksen kohteita. Lisäksi kuntayhtymällä on mahdollisuus rahoittaa kuntien investointeja, jos kunta laittaa tarvittavan omarahoitusosuuden 50 %.

Ohjelmakaudella 2007-2013 kehittämistyön opetuslalla painopisteenä on osaamiskeskittymien vahvistaminen ja innovaatiotoiminnan edistäminen. Tutkimus- ja oppilaitoksia sekä yrityksiä kannustetaan uusien innovatiivisten toimintakulttuurien luomiseen ja verkostoitumiseen.

Toimintalinjan toimenpiteillä vahvistetaan muun muassa oppilaitosten (yliopistot ja korkeakoulut, ammattikorkeakoulut ja 2. asteen oppilaitokset), tutkimuslaitosten ja osaamiskeskittymien edellytyksiä ja roolia tutkimus- ja tuotekehitysrahoituksen ja teknologiaohjelmien hyödyntäjinä sekä tiedon välittäjinä ja soveltajina sekä edistetään yrityspalveluorganisaatioita, jotta ne voivat paremmin tukea kasvuyritysten osaamisen kehittämistä ja edistää yritysverkostojen syntymistä. Innovaatio- ja osaamisrakenteiden kehittämistyön tavoitteena on saada alueelle syntymään kasautuvaa osaamista. Toimijoiden yhteisissä prosesseissa luodaan uusia kehittämiskonsepteja ja toimintamalleja. Lisäksi on tärkeää, että kansallisen korkeakoulupolitiikan toimenpiteillä tuetaan Kainuun yliopisto- ja korkeakouluverkon (ml. yliopistokeskukset ja ammattikorkeakoulut) kehittämistä.

Vuoden 2011 yhteistyöasiakirjassa on huomioitu Kainuun maakunta -kuntayhtymän osallistuminen ylimaakunnallisiin hankkeisiin. Yhteistyöasiakirjan taulukoissa on vähennetty Etelä-Savon maakuntaliitolle osoitettavaksi yhteensä EAKR 204 382 € ja valtion vastinrahaa 135 344 € sekä Pohjois-Karjalan maakuntaliitolle EAKR 14 734 € ja valtion vastinrahaa 8 366 €. Lisäksi on huomioitu Pohjois-Karjalan liitolta Kainuun maakunta -kuntayhtymälle osoitettava myöntövaltuus EAKR 159 375 € ja valtion vastinrahaa 84 375 €. Nettovaikutus Kainuun maakunta -kuntayhtymän kulmalukuihin on EAKR -59 741 € ja valtion vastinraha -59 335 €.

Toimintalinja 3: ALUEIDEN SAAVUTETTAVUUDEN JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN PARANTAMINEN

Toimintalinjan tavoitteita EAKR-ohjelman mukaan ovat:

Itä-Suomen saavutettavuuden ja sisäisten yhteyksien parantaminen,

- Liikenneyhteyksien ja logististen järjestelmien toimivuuden parantaminen,
- Tietoyhteiskunta- ja viestintäpalvelujen esteetön ja tasa-arvoinen saatavuus,
- Itä-Suomen palvelurakenteen kehittäminen huomioiden harva asutus, pitkät etäisyydet ja väestön ikääntymisen aiheuttamat erityisvaatimukset,
- Hyvä ympäristö

Toimintalinjan määrälliset tavoitteet ovat seuraavat:

Hyvinvointipalveluhankkeet % (osuus TL 3:n rahoituskehiksestä)	8
Alueen vetovoimahankkeet % (osuus TL 3:n rahoituskehiksestä)	10
Ympäristöpositiiviset hankkeet % (osuus TL 3:n rahoituskehiksestä)	35
Tasa-arvoa edistävät hankkeet % (osuus TL 3:n rahoituskehiksestä)	5

Tuettava toiminta

- Saavutettavuuden parantaminen.
- Alueiden vetovoimaisuuksien parantaminen.
- Uusiutuvan energiankäytön lisääminen.
- **Erillisosio: Kokeilutoimet palvelujärjestelmien kehittämiseksi**
Palvelujärjestelmiä kehitetään mm. tietoyhteiskunnan keinoin luomalla uusia palvelusisältöjä ja palvelujen järjestämis-, tuottamis- ja jakelutapoja sekä edistämällä niiden käyttöön ottamista. Kehittämisessä otetaan huomioon koko palveluketjun logistiikka. Hankkeiden tulee vastata Itä-Suomelle tyypillisten saavutettavuusongelmien tai väestön ikääntymisen haasteisiin. Ne voivat toimia pilotteina ja niiden avulla voidaan ottaa käyttöön uusia menetelmiä Itä-Suomessa.

Kokeiluosion toteutus palvelujärjestelmien kehittämiseksi vuosina 2008-2010

Palvelujärjestelmiä koskevaa kokeiluosiota on toteutettu vuosina 2008–2010 Itä-Suomen laajuisina hankehakuina. Itä-Suomen maakunnat ovat varanneet kokeiluosiotaan väestömääriensä suhteessa vuosien 2008–2010 maakunnan yhteistyöasiakirjoissa yhteensä 5 milj.€ EAKR:n, valtion ja kuntien rahoitusta.

Kainuun maakunnan yhteistyöasiakirjassa vuonna 2010 varataan EAKR -rahoitusta 111 540 € ja valtionrahoitusta 67 350 € Kainuun maakunta –kuntayhtymälle.

Kahden hakukierroksen jälkeen uutta erillistä hakukierrosta kokeiluosiosta ei enää järjestetä. Sitomatta jäänyt rahoitus voidaan jatkossa käyttää myös maakunnallisiin hankkeisiin, joita arvioidaan kokeiluosion kriteereillä ja osana sitä.

Kokeiluosion tavoitteena on hyvinvointipalveluiden osalta

- edistää Itä-Suomen erityishaasteisiin (harva ja kauttaaltaan asuttu, pitkät etäisyydet, väestön ikääntyminen) vastaavia palvelujen kehittämiskokeiluja, jotka liittyvät hyvinvointipalvelujen sisältöön, laatuun, tehokkuuteen sekä saatavuuteen
- kehittää asiakaslähtöisiä ja helppokäyttöisiä palveluja
- edistää itsenäistä suoriutumista
- edistää yksityisen, julkisen ja kolmannen sektorin kumppanuutta ja uusia yhteistyömuotoja palvelutuotannossa

Kokeiluosion erityiskriteerit:

- hankkeen tulosten tulee olla laajennettavia ja monistettavia
- hankkeessa on uusi ja innovatiivinen toimintatapa
- hankkeen yhteistyöverkoston laatu ja osaaminen
- hankkeessa on asiakaskeskeinen toimintamalli
- hanke hyödyntää uusimpia hyvinvointitekologioita
- hanke lisää palvelujen kustannustehokkuutta
- hanke lisää erityisesti kuntien välistä yhteistoimintaa palvelutuotannossa ja luo uusia yhteistyömuotoja yksityisen, julkisen ja kolmannen sektorin välillä
- hanke kehittää palvelutuotannon johtamismenetelmiä
- hanke turvaa ja edistää palvelutyövoiman saantia

Kainuun elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus (ELYn) rahoituksella tuetaan mm. hankkeita, jotka parantavat ympäristön tilaa, ympäristöriskien hallintaa, arvokkaiden luonto- ja kulttuurikohteiden säilymistä tai matkailun toimintaedellytyksiä.

Kainuun maakunta –kuntayhtymä keskittyy rahoituksessaan erillisosion kokeilutoimenpiteisiin. Erillisosion toteutuksessa tehdään tiivistä yhteistyötä Itä-Suomen kanssa, lisäksi tarkoituksena on panostaa tietoyhteiskunnan ja etäoppimiseen kehittämiseen sekä matkailussa hyödynnettävissä olevien kulttuuripalveluihin edistämiseen.

MANNER-SUOMEN ESR-OHJELMA, ITÄ-SUOMEN OSIO

Toimintalinja 1: Työorganisaatioiden, työssä olevan työvoiman ja yritysten kehittäminen sekä yrittäjyyden lisääminen

Ohjelman tavoite:

Luodaan kehityskykyisiä, jaksavia ja muuntuvia työorganisaatioita ja yritystoimintaa; turvataan työllisyys ja osaamisen kehittäminen koko Itä-Suomessa huolimatta harvan asutuksen aiheuttamista ongelmista

Kuvaus rahoitettavasta toiminnasta:

Työyhteisöjen joustavuuden ja muutosvalmiuden lisääminen. Monimuotoistuvat työyhteisöt sekä työhyvinvoinnin turvaaminen.

Pk-yritysten johdon ja henkilöstön osaamisen vahvistaminen sekä tuottavuuden ja innovatiivisuuden kehittäminen yrityksissä.

Yrittäjyyden edistäminen, alkavien yritysten tukeminen ja erityisryhmien yrittäjyyden tukeminen.

Kohderyhmät:

- työorganisaatioiden ja yritysten henkilöstö ja johto
- yrittäjät ja yrittäjäksi aikovat, erityisesti naisyrittäjät
- toisen asteen ja korkeakoulujen opiskelijat yrittäjyys-hankeissa
- koulutus-, tutkimus- ja työvoimapalvelujen henkilöstö
- kehittäjäorganisaatioiden henkilöstö
- työttömät, työttömyysuhan alaiset

Kainuun elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus (ELY)

Edellisen ohjelmakauden mukaisesti edelleen kysyntää tuotteistettuihin yrityspalveluihin ja yritysten koulutushankkeisiin sekä muihin yritysten ja niiden henkilöstön osaamistason nostamiseen ja kehittämiseen tähtääviin hankkeisiin ja näiden lisäksi rekrytointihankkeisiin. Painopisteitä ovat mm. yrittäjyyden edistäminen sekä alkavien ja toimivien yritysten liiketoimintaosaamisen kehittäminen ja pk-yritysten kasvun, kansainvälistymisen, johtamisen, yritysverkostojen sekä sukupolven/ omistajanvaihdosten edistäminen.

Toimenpiteet:

- Työmarkkinoiden vetovoiman vahvistaminen
- Alkavan yrittäjyyden ja positiivisen yrittäjyysilmapiirin tukeminen
- Yritystoiminnan eri muotojen tukeminen (esim. sosiaaliset yritykset) ja yritystoiminnan mahdollisuudet vaihtoehtona työttömyydelle
- Työssäolevan työvoiman osaamisen kehittäminen
- Osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen
- Työorganisaatioiden kehittäminen
- Työurien pidentäminen
- Työssäjaksamisen ja -viihtyvyyden edistäminen
- Työn ja perhe-elämän yhteensovittaminen, työelämän segregaatian vähentäminen
- Alueen toimijoiden yhteistyön vahvistaminen
- Yrittäjien ja yritysten henkilöstön liiketoimintaosaamisen kehittäminen
- Pk-yritysten kasvun ja kansainvälistymisen kehittäminen
- Yritysten omistajuuden/sukupolvenvaihdosten tukeminen

Kainuun talouselämän kasvu perustuu osaamistason kohottamiseen. Hallinnonalan rahoitukselle on ollut hyvin kysyntää.

Toimenpiteet esim.:

- Yritysten ja oppilaitosten välisen yhteistyön kehittäminen mm. koulutuksen työelämälähtöisyyden lisäämisellä; opetushenkilöstön yrittäjyysosaamisen vahvistaminen
- Työorganisaatioiden, yritysten ja työvoiman osaamistason kehittäminen, oppimisen edistäminen
- Yritysten ja tutkimuslaitosten sekä oppilaitosten verkostoituminen ja yhteistyö
- Monikulttuuristen opiskelu- ja työympäristöjen edistäminen pilottihankkeilla
- Yrittäjyyskasvatus ja yrittäjyysuran houkuttelevaksi tekeminen eri koulutustasoilla
- Kasvualueiden, luovien toimialojen sekä palvelusektorin yrittäjyyden lisääminen
- Globaalien markkinoiden edellyttämän kilpailukyvyyn ja verkosto-osaamisen kehittäminen
- Tutkimusympäristöissä olevan yrittäjyyspotentiaalin liiketoimintavalmiuksien kehittäminen
- Yritysten kieli-, viestintä- ja kulttuuristen valmiuksien kehittäminen
- Johtamisosaamisen kehittäminen esim. tutkimus- ja tuotekehitystoiminnassa

Toimintalinja 2: Työllistymisen ja työmarkkinoilla pysymisen edistäminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen

Ohjelman tavoite:

Mahdollisimman moni työkäinen sidotaan yhteiskuntaan työmarkkinoille osallistumisen kautta.

Kuvaus rahoitettavasta toiminnasta:

Työmarkkinoiden toimivuuden edistäminen sekä työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaannon varmistaminen. Sosiaalisen osallisuuden edistäminen yhdenvertaisten työmarkkinoiden kehittämiseksi.

Nuorten työvalmiuksien kehittäminen.

Ikääntyvien työllistyvyyden tukeminen.

Kohderyhmät:

- pitkäaikais-, toistuvais- ja rakennetyöttömät, erityisesti ikääntyneet työnhakijat
- vaikeasti työllistyvät työnhakijat, kuten maahanmuuttajat ja vajaakuntoiset
- nuoret, jotka ovat aikeissa keskeyttää koulutuksen tai eivät omaehtoisesti hakeudu koulutukseen tai koulutuksesta työelämään, sekä nuoret jotka ovat syrjäytymisvaarassa
- erityistä tukea vaativat opiskelijat
- työttömät naiset ja miehet hankkeissa, joissa vähennetään sukupuolten mukaista jakoa työelämässä ja koulutuksessa
- henkilöt, jotka ovat vaarassa syrjäytyä ennen työmarkkinoille tuloaan

Kainuun elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus (ELY)

Tavoite:

Mahdollisimman monen työikäisen sitominen yhteiskuntaan työmarkkinoille osallistumisen kautta sekä syrjäytymisen ehkäiseminen ja vaikeassa asemassa olevien työttömien työllistymisen ja työmarkkinoilla pysymisen edistäminen.

Toimenpiteet: mm.

- Työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaannon parantaminen, rakenteellisen työttömyyden alentaminen
- Työnhakijoiden osaamisen ja toimintakyvyn kehittäminen
- Tasa-arvoisten opiskelu- ja työskentelymahdollisuuksien kehittäminen
- Ikääntyvien ja alhaisen koulutustason omaavien työttömien kouluttautumisen tukeminen
- Syrjäytymisvaarassa olevien nuorten koulutuksesta ja työelämästä syrjäytymisen ehkäiseminen
- Välityömarkkinoiden toiminnan kehittäminen ja hyödyntäminen
- Työnantajien rekrytointikynnyksen madaltaminen

Lisäksi:

- Hyödynnetään mm. erilaisia koulutustoimenpiteitä, esim. työvoimakoulutus ja räätälöity täsmäkoulutus sekä työpoolit
- Ennakointitiedon aktiivinen hyödyntäminen
- Alueen toimijoiden yhteistyön vahvistaminen
- Perusopetuksen jälkeen ilman opiskelupaikkaa jääneet tai ilman ammatillista koulutusta olevat nuoret
- Nuorten koulutuksen keskeyttämisen ehkäisy
- Nuorten työpajatoiminnan kehittäminen
- Joustavien väylien kehittäminen ammatilliseen koulutukseen
- Koulutuksesta työelämään siirtymisen tukeminen (koulutuksen ja työelämän yhteistyön tiivistäminen nuorten työelämään siirtymisen varmistamiseksi)
- Työelämäläheisten koulutusmahdollisuuksien luominen mm. maahanmuuttajanuorille
- Oppimista tukevien tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksien kehittäminen erityisesti aikuisopiskelijoiden tarpeisiin

Rakenerahastotoimin edistetään valtakunnallista sosiaali- ja terveystaloutta, maakunnan aluekehitystyötä ja luodaan edellytyksiä ihmisten hyvinvoinnille. Hyvinvointialalle toivotaan hankkeita, joilla edistetään työhyvinvointia, kehitetään moniammatillisia verkostoja työelämään siirtymisen tehostamiseksi, luodaan syrjäytymisen ehkäisyyn uusia toimintamalleja tai edistetään tasa-arvon toteutumista työmarkkinoilla.

Toimintalinja 3: Työmarkkinoiden toimintaa edistävien osaamis- ja palveluärjestelmien kehittäminen

Ohjelman tavoite:

Työmarkkinoiden muutosvalmius ja kyky jatkuvaan uudistumiseen sekä työmarkkinoiden haasteiden ennakoiminen ja niihin valmistautuminen. Toimiva alueellinen innovaatiojärjestelmä, koulutuksen parantunut laatu joustavien opintoketjujen kehittäminen.

Kuvaus rahoitettavasta toiminnasta:

Alueellisten osaamis- ja työvoimatarpeiden ennakointi.

Työelämälähtöisten ja läheisten palvelu- ja koulutusjärjestelmien kehittäminen.

Innovaatioympäristöjen ja -verkostojen luominen ja tukeminen.

Kohderyhmät:

- työorganisaatioiden ja yritysten henkilöstö
- yrittäjät ja yrittäjiksi aikovat
- matalammin koulutetut ja ikääntyneet henkilöt
- yrityspalveluorganisaatiot
- työttömät ja opiskelijat kehitettäessä palvelu- ja koulutusjärjestelmiä
- koulutus-, tutkimus- ja työvoimapalveluorganisaatioiden henkilöstö

Kainuun elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus (ELY)

ESR-rahoituksella luodaan Kainuun korkeakoulustrategian mukaisesti riittävän laaja ja monipuolinen sekä laadultaan kilpailukykyinen yliopisto-opetusta ja tutkimusta tarjoava kokonaisuus, joka vastaa maakunnan kehittämistarpeisiin. Rahoituksella tuetaan innovaatioympäristöjen ja -verkostojen kehittymistä. Erityisinä kohteina ovat Kajaanin yliopistokeskuksen ja Kajaanin

ammattikorkeakoulun kehittäminen palvelemaan alueen yritysten ja elinkeinoelämän kehittymistä sekä alueen ihmisten hyvinvointia. Kehitetään osaamis- ja palvelujärjestelmiä siten, että ne edistävät työmarkkinoiden toimintaa. Toimintalinjassa kehitetään työmarkkinoiden toimintaa edistäviä osaamis- ja palvelujärjestelmiä, mikä on yksi keskeinen osa Kainuun työllisyyden kehittämistä.

Toimenpiteitä esimerkiksi:

- Innovaatiotoiminnan edistäminen ja innovaatioympäristöjen luominen
- Tutkimus- ja innovaatiotoiminnan laadun nostaminen lisäämällä koulutus-, tutkimus- ja kehittämisorganisaatioiden, oppilaitosten sekä yritysten välistä verkostoitumista ja yhteistyötä
- Korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten tutkimustiedon ja osaamisen siirtäminen yritysten käyttöön
- Yliopistokeskuksen ja ammattikorkeakoulun välisen yhteistyön edistäminen
- Koulutuksen työelämävastaavuuden ja koulutuksesta työelämään siirtymisen edistäminen, opettajien työelämäyhteydet, työpaikkaohjaajien koulutus
- Työpaikalla tapahtuvan oppimisen edistäminen ja mahdollistaminen kaikilla koulutusaloilla
- Työelämässä tapahtuvan oppimisen käytäntöjen kehittäminen
- Opiskelun mahdollistaminen työn ohessa, oppimisen ohjaus yrityksissä
- Osaamiskeskittymien verkottumisen lisääminen
- Alueellisten osaamistarpeiden ennakointi
- Työelämälähtöisten ja -läheisten palvelujärjestelmien sekä osaamistarpeita vastaavien järjestelmien ja mallien kehittäminen
- Työllistymistä edistävien menetelmien kehittäminen
- Alueellisten osaamis- ja työvoimatarpeiden ennakointi
- Työelämäyhteistyö, osaamiskumppanuudet ja verkostomaisten toimintatapojen luonti yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa
- Innovaatioympäristöjen ja -verkostojen luominen ja tukeminen
- Yritys-Suomi konseptin vahvistaminen

Toimintalinja 4: Jäsenvaltioiden ja alueiden välinen yhteistyö ESR-toiminnassa

Ohjelman tavoite:

Työperusteisen maahanmuuton edistäminen sekä hyvien käytäntöjen etsiminen ja levittäminen EU:n sisällä.

Kohderyhmät:

- työperusteiseen maahanmuuttoon liittyvät viranomaiset alue- ja paikallisella tasolla, sekä lähtömaissa
- lähtömaiden kansalaiset, erityisesti työperusteiset maahanmuuttajat ja heidän perheenjäsenensä
- hyvien käytäntöjen etsimiseen ja kansainväliseen kokemusten vaihtoon liittyvät yhteistyökumppanuudet (alueelliset, kansalliset ja temaattiset verkostot)
- oppilaitokset
- sidosryhmien edustajat (kansalaisjärjestöt, työmarkkinaosapuolet)

Kainuun elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus (ELY)

Tavoite:

Kansainvälinen yhteistyö viranomaisten, alueiden ja erilaisten verkostojen kesken lisäarvon saamiseksi suomalaiseen työvoima-, elinkeino-, kulttuuri- ja koulutuspolitiikkaan

Toimintalinjan yksi keskeisimmistä tavoitteista on työperäisen maahanmuuton tukeminen. TE-keskus osallistuu koko Itä-Suomen kattavaan ylimaakunnalliseen Itä-Suomi aktiivisen maahanmuuttopolitiikan pilottialueeksi – hankkeeseen.

Toimenpiteet:

- Erityisesti työperusteisen maahanmuuton edistäminen
- Monikulttuurisuushankkeet
- Yhteistyö viranomaisten ja alueiden sekä alueellisten, temaattisten ja kansallisten verkostojen kesken. Erityisesti Venäjän suuren merkityksen huomioiminen mm. kauppa-, liiketoiminta-, työvoima-, koulutus- ja kulttuuriosaamisen kehittämisessä
- Koulutuksen ja tutkimuksen kansainvälistämiseen liittyvät hankkeet
- Uudenlaisten koulutusohjelmien kehittäminen maahanmuuttajille
- Kulttuurin vientihankkeet ja kansainvälinen kulttuuriyhteistyö
- Monikulttuuristen opiskelu ympäristöjen tukeminen
- Suvaitsevaisuuden edistäminen ja maahanmuuttajien ja heidän perheidensä integroitumisen helpottaminen
- Hyvien käytäntöjen etsiminen ja levittäminen kansainvälisesti

**MANNER-SUOMEN MAASEUDUN KEHITTÄMISOHJELMA 2007 – 2013 JA KANSALLISET
 MAASEUDUN KEHITTÄMISTOIMET**

Maaseudun kehittäminen

Maaseudun kehittämistoimia jatketaan Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2007 – 2013 mukaisin ja kansallisin kehittämistoimin

Kainuussa odotetaan toteutuvan rakennekehitystä tukevia kehittämis- ja investointihankkeita seuraavat määrät vuonna 2010:

		Kansallinen ja EU- rahoitus	
		Lukumäärä	Kokonaiskustannukset € 1)
1.	Lypsykarjanavetat	10	4 500 000
2.	Lihakarjanavetat	10	1 500 000
3.	Sikalat		
4.	Lampolat	1	60 000
5.	Ympäristönsuojeluinvestoinnit		
6.	Paliskuntien EU:n osarahoittamat investoinnit		
7.	Muut maatalouden investoinnit	120	1 500 000
8.	Maatilojen ns. annex-investoinnit 2)	5	80 000
9.	Tilanpidon aloittamiset	15	1 500 000
10.	Maatilojen biokaasulaitokset	6	900 000
	Yhteensä		10 040 000

Kainuun Elinkeino- luonnonvara ja ympäristökeskukselle tullaan osoittamaan vuoden 2010 talousarviossa määrärahaa momentilta 30.10.61 (EU-osuus) 1,520 milj. euroa ja momentilta 30.10.62 (valtion osuus) 1,800 milj. euroa myöntämisvaltuutta.

Manner – Suomen maaseudun kehittämisohjelman toteutuksessa ovat käytössä seuraavat maaseutuasetuksen mukaiset toimintalinjat ja toimenpiteet:

TL 1 Maa- ja metsätalouden kilpailukyvyn parantaminen

1. Toimet alan toimijoiden tietämyksen ja henkilökohtaisten toimintaedellytysten parantamiseksi

Käytettäviä toimenpiteitä ovat nuoren viljelijän aloitustuki ja maa- ja metsätalouden aloilla toimivien koulutus ja tiedotus

- maatilojen sukupolvenvaihdosten tukeminen 15 tilalla
- 1 maa- ja metsätalouden harjoittajia koskevan koulutus- ja tiedonvälityshankkeen rahoitus eri toteuttajatahoille

2. Toimet alan fyysisten toimintaedellytysten rakenteelliseksi uudistamiseksi ja kehittämiseksi ja innovoinnin edistämiseksi

Käytettäviä toimenpiteitä ovat maatilojen investointituet maito- ja lihasektorille, maa- ja metsätaloustuotteiden arvon lisääminen, elintarvikkeiden jatkojalostus, puunjalostus ja yhteistyö maatalouden ja elintarvikealan sekä metsätalouden uusien tuotteiden, menetelmien ja tekniikoiden kehittämiseksi

- rakennusinvestointien tukitoimet 25 maatilalle
- yritystuet 15 maaseudun pienyritykselle
- yritystuet yritysryhmille (5kpl)
- teemaohjelmien koordinoitihankkeet 1 kpl
- maatilatalouden elinkeinojen kehittämishankkeet 6 kpl
- koulutus ja tiedonvälityshankkeet 2 kpl

TL 3 Maaseutualueiden elämän laatu ja maaseudun elinkeinojen monipuolistaminen

1. Maaseutualueiden elämänlaatu ja elinkeinojen monipuolistaminen

Käytettäviä toimenpiteitä ovat maaseudun elinkeinoelämän monipuolistamiseen tarkoitettut toimenpiteet, toimenpiteet yrittäjyyden edistämiseksi ja maaseutuyritysten kehittämiseksi, taloudellisen toiminnan laajentaminen maatalouden ulkopuolelle, tuki yritysten perustamiseen ja kehittämiseen sekä matkailuelinkeinojen edistäminen.

- koordinoitihankkeet 3 kpl
- maaseudun elinkeinojen kehittämishankkeet 10 kpl

2. Maaseudun elämänlaadun parantamiseen tarkoitettut toimenpiteet

Käytettäviä toimenpiteitä ovat elinkeinoelämän ja maaseutuväestön peruspalvelut, kylien kunnostaminen ja kehittäminen, maaseutuperinnön säilyttäminen ja edistäminen ja koulutus ja tiedotus

- teemaohjelmien koordinoitihankkeet 1 kpl
- yritystuet maatilojen toimintojen monipuolistamishankkeisiin 10 kpl
- yritystuet maaseudun mikroyrityksille 35 kpl
- yritystuet matkailuyritysten yritysryhmähankkeille 2 kpl
- yleiset kehittämishankkeet 10 kpl
- yleishyödylliset investointihankkeet(sisältää pienehköt vesihuoltohankkeet) 8 kpl
- koulutushankkeet 5 kpl

Rahoituksen ennakoitu alustava jakauma Kainuun alueellisen maaseutus suunnitelman päämäärien ja tavoitteiden on seuraava:

Elinvoimainen ja monipuolinen elinkeinotoiminta	65 %
1. Monipuolinen yritystoiminta	
2. Elinvoimainen maatalous ja elintarviketuotanto	
3. Kestävä metsä- ja puutalous	
4. Toimiva kala-, riista- ja porotalous	
Elämisen laadun ja hyvinvoinnin parantaminen	25 %
1. Kattavat maaseudun peruspalvelut	
2. Laadukas asuin-, työ- ja vapaa-ajan ympäristö	
3. Turvallinen ja toimiva infrastruktuuri ja tietoyhteiskunnan mahdollisuuksien hyödyntäminen	
Monipuolinen kehittäjäverkosto ja toimiva maaseudun osaamisrakenne	10 %
1. Vahva ohjelmallisuus ja voimakas paikallinen omatoimisuus	
2. Vahvistuva yhteistyö	
3. Toimivat maaseudun osaamisrakenteet	

Paikalliset toimintaryhmät ovat saaneet omat erilliset määrärahavaltuudet omien ohjelmiansa toteutukseen.

KALATALOUS

Kalatalouselinkeinon kasvuedellytyksiä tuetaan panostamalla edelleen kalansaaliin korkean laadun säilymiseen tiukentuneiden hygieniavaatimusten ja sisävesikalan logistiikan kehittymisen tarpeiden mukaan. Keskeisessä asemassa ovat kalasatamat ja keräilypisteet, joiden rakenteellisiin investointeihin on varauduttava lisäämään Kainuun EKTR-kiintiötä (Euroopan kalatalousrahasto). Vireillä on kalasataman peruskorjaus ja laajennus Oulujärvellä sekä logistiikkakeskus Suomussalmella.

Kainuun TE-keskuksen kalatalousyksikkö hallinnoi ja käyttää Euroopan kalatalousrahaston (EKTR) kiintiön 2010 vuonna 112 000 € ja sen valtion vastinosuuden 151 000 € ja vuonna 2011 summat ovat Euroopan kalatalousrahasto 70 000 € ja valtion vastinosuus 95 000 €.

MAAKUNNAN YHTEISTYÖASIAKIRJA								21.8.2009	
VUOSI:	2010								
OHJELMA:	ITÄ-SUOMEN EAKR TOIMEPIDEOHJELMA								
MAAKUNTA:	KAINUU							Miljoonaa euroa	
ELY:	KAINUU								
RAHASTO:	EAKR								
VÄLITTÄVÄ TOIMIELIN	ELY				Maakunta			Ohjelma- reservi	YHTEENSÄ
HALLINNONALA	TEM	LVM	YM	MMM	TEM	OPM	STM		
TOIMINTALINJA									
TL 1	7,342	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	7,342
EAKR	3,668								3,668
VALTIO	3,674								3,674
Kuntarahoitus	0,000								0,000
Muu julkinen									0,000
TL 2	2,755	0,000	0,000	0,000	1,735	2,024	0,000	0,000	6,514
EAKR	1,368				0,867	1,011			3,245
VALTIO	1,023				0,640	0,746			2,409
Kuntarahoitus	0,364				0,229	0,267			0,860
Muu julkinen									0,000
TL 3	0,000	0,000	0,952	0,000	0,548	0,228	0,000	0,000	1,728
EAKR			0,558		0,321	0,134			1,012
VALTIO			0,297		0,171	0,072			0,540
Kuntarahoitus			0,097		0,056	0,023			0,176
Muu julkinen									0,000
TL 4, tekninen tuki	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR									0,272
VALTIO									0,272
Kuntarahoitus									0,000
Muu julkinen									0,000
TL 5	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR									0,000
VALTIO									0,000
Kuntarahoitus									0,000
Muu julkinen									0,000
YHTEENSÄ	10,097	0,000	0,952	0,000	2,283	2,253	0,000	0,000	15,585
EAKR	5,036	0,000	0,558	0,000	1,187	1,145	0,000	0,000	8,198
VALTIO	4,697	0,000	0,297	0,000	0,811	0,818	0,000	0,000	6,896
Kuntarahoitus	0,364	0,000	0,097	0,000	0,285	0,290	0,000	0,000	1,036
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Sisältää 3 %:n ohjelmareserviä molemmilla TL 1 ja TL 2 EAKR 102 902 € ja valtion vastinrahaa 86 319 €, eli yht. EU 205 804 € ja valtio 172 638 € kohdettu TE-keskukselle.									
Tekninen tuki jaetaan toimijoille myöhemmin, kun selviää paljonko on ministeriön osuus.									

MAAKUNNAN YHTEISTYÖASIAKIRJA				
				21.8.2009
VUOSI:	2010			
OHJELMA:	ITÄ-SUOMEN EAKR TOIMEPIDEOHJELMA			
MAAKUNTA:	KAINUU			
ELY:	KAINUU			
RAHASTO:	EAKR			
TYÖ- JA ELINKEINO-MINISTERIÖ	Yritystukilainsäädäntö- *	Työvoima-poliittinen lainsäädäntö	YHTEENSÄ	
TOIMINTALINJA				
TL 1	7,342	0,000	7,342	
EAKR	3,668		3,668	
VALTIO	3,674		3,674	
Kuntarahoitus	0,000		0,000	
Muu julkinen			0,000	
TL 2	2,755	0,000	2,755	
EAKR	1,368		1,368	
VALTIO	1,023		1,023	
Kuntarahoitus	0,364		0,364	
Muu julkinen			0,000	
TL 3	0,000	0,000	0,000	
EAKR			0,000	
VALTIO			0,000	
Kuntarahoitus			0,000	
Muu julkinen			0,000	
TL 4	0,000	0,000	0,000	
EAKR			0,000	
VALTIO			0,000	
Kuntarahoitus			0,000	
Muu julkinen			0,000	
TL 5	0,000	0,000	0,000	
EAKR			0,000	
VALTIO			0,000	
Kuntarahoitus			0,000	
Muu julkinen			0,000	
YHTEENSÄ	10,097	0,000	10,097	
EAKR	5,036	0,000	5,036	
VALTIO	4,697	0,000	4,697	
Kuntarahoitus	0,364	0,000	0,364	
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	

* Sisältää yritystuet, energiatuet, Tekesin ja Finnvera Oyj:n hankkeet.

Sisältää 3 %:n ohjelmareserviä molemmilla TL 1 ja TL 2 EAKR 102 902 € ja valtion vastinrahaa 86 319 €, eli yht. EU 205 804 € ja valtio 172 638 € kohdettu TE-keskukselle.

ESR -RAHOITUSOSUUDEN JA VALTION KANSALLISEN RAHOITUSOSUUDEN SUUNNITELMA

LIITE 5.1

VUOSI: 2010
 OHJELMA: Itä-Suomen suuralue
 MAAKUNTA: Kainuu
 ELY: KAINUU
 RAHASTO: ESR

21.8.2009
 Miljoonaa euroa

HALLINNONALA	ELY			Maakunta	Ohjelma-reservi*	YHTEENSÄ
	TEM	OPM	STM	TEM		
TOIMINTALINJA JA SEN OSUUS OHJELMASSA % KEHYKSESTÄ						
TL 1 YHT / 35 %	2,632	1,079	0,000	0,000	0,000	3,711
ESR	1,246	0,512				1,758
VALTIO	1,084	0,443				1,527
Kuntarahoitus	0,303	0,124				0,427
Muu julkinen						0,000
TL 2 YHT / 30 %	2,026	0,841	0,314	0,000	0,000	3,181
ESR	0,959	0,399	0,149			1,507
VALTIO	0,834	0,346	0,129			1,309
Kuntarahoitus	0,233	0,097	0,036			0,366
Muu julkinen						0,000
TL 3 YHT / 30 %	0,986	2,196	0,000	0,000	0,000	3,181
ESR	0,467	1,040				1,507
VALTIO	0,406	0,903				1,309
Kuntarahoitus	0,113	0,253				0,366
Muu julkinen						0,000
TL 4 YHT / 5 %	0,313	0,218	0,000	0,000	0,000	0,530
ESR	0,149	0,103				0,251
VALTIO	0,128	0,090				0,218
Kuntarahoitus	0,036	0,025				0,061
Muu julkinen						0,000
TL 5 Tekninen tuki	0,000	0,000	0,000	0,000	Keskustallinto 10%:	0,327
ESR						0,175
VALTIO						0,152
Reservi 3 %						0,000
ESR						
VALTIO						
TL:t YHTEENSÄ	5,956	4,334	0,314	0,000	0,000	10,931
ESR	2,820	2,053	0,149	0,000	0,000	5,197
VALTIO	2,451	1,782	0,129	0,000	0,000	4,514
Kuntarahoitus	0,685	0,499	0,036	0,000		1,220
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
	56,2 %	40,9 %	3,0 %	0,0 %	0,0 %	100,0 %
	TEM	OPM	STM		Yht	
ESR, miljoonaa euroa					0,000	
ESR %	61,0	36,0	3,0		100,0	

Ohjelmareservi jaettu eri toimintaloille/toimijoille ESR 131 000 € ja valtion vastinraha 114 000 €. Tekninen tuki jaetaan toimijoille myöhemmin, kun ministeriön osuus on selvä. Kulmaluvut budjettikirjan mukaiset.

Toimintalinjat vuonna 2010 KAINUUN miilij. euroa, korjattu vastaamaan ministeriön kulmalukuja, sis. 20 % lisäyksen/18.8.09KOP	Ohjelma-asiakirjan mukaan	EU-rahoitus	TE-kesk. Yr.os.	Valtio	TEKES	Valtio	TE-kesk. Työv.os.	Valtio	TE-kesk. Maas.os.	Valtio	Finn-vera	Valtio	SM/RMK	Valtio	Oihall. siv.os.	Valtio	Ymp.kesk.	Valtio	STM	Valtio	Ohjelma-areservi EU	Ohjelma-reservi valtio	Valtio yht.	Valtion vastint. ohjelma-asiakirja	
			Kainuun ELY				Kainuun maakunta -kuntayhtymä				Kainuun ELY				Kainuun maakunta										
EAKR-toimenpideohjelma																									
TL 1. Yritystoiminnan edistäminen	3 049 015	3 666 139	3 079 316	3 079 098							586 623	595 184											3 674 262	3 041 469	
TL 2. Innovaatio- ja verkostotoiminnan ja osaamisrakenteiden vahvistaminen	2 697 632	3 245 494	453 026	347 813	914 778	675 226							866 623	639 742	1 011 063	746 207							2 406 968	1 992 471	
Kuntarahoitus TL 2				113 257		226 695								216 636		252 766								811 374	
TL 3. Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen	841 190	1 012 056												320 663	171 267	133 699	71 724	557 674	297 428					340 419	445 267
Kuntarahoitus TL 3														80 171		33 423		139 419						253 013	
TL 4. Tekninen tuki, 4 %, jaetaan myöhemmin	272 311	272 311																					272 311	272 311	
TL 1 - 4 yht.	6 832 378	6 196 000	3 532 344	3 426 911	914 778	675 226					586 623	595 184	1 187 306	811 009	1 144 764	817 931	557 674	297 428	0	0			6 696 000	5 791 538	
ESR-toimenpideohjelma																									
TL 1. Työorganisaatioiden, työssä olevan työvoiman ja yritysten kehittäminen sekä yrittäjyyden lisääminen	1 422 000	1 737 700					1 245 661	1 083 564								512 039	443 136							1 526 700	1 236 000
Kuntarahoitus TL 1								303 000									124 000								427 000
TL 2. Työllistymisen ja työmarkkinoilla pysymisen edistäminen sekä syrjäytymisen ehkäiseminen	1 220 000	1 506 600					958 965	833 887								396 795	345 654		148 840	129 059				1 308 600	1 059 000
Kuntarahoitus TL 2								233 000									97 000			36 000					366 000
TL 3. Työmarkkinoiden toimintaa edistävien osaamis-, innovaatio- ja palvelujärjestelmien kehittäminen	1 220 000	1 506 600					466 721	405 922								1 039 679	902 678							1 308 600	1 059 000
Kuntarahoitus TL 3								113 000									253 000								366 000
TL 4. Jäsenvaltioiden ja alueiden välinen yhteistyö ESR-toiminnassa	203 000	251 100					148 390	127 922								102 510	90 178							218 100	177 000
Kuntarahoitus TL 4								36 000									25 000				Ministeriö				61 000
TL 5. Tekninen tuki	175 000	175 000																						152 000	152 000
Reservi 3 % (osoitetaan myöhemmin rahoittajalle)																									
TL 1 - 5 yht.	4 240 000	5 197 000					2 819 937	2 451 295								2 053 223	1 791 646		148 840	129 059	0	0	4 514 000	3 683 000	
Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma																									
TL 1. Maa- ja metsätalouden kilpailukyvyyn parantaminen									467 175	554 325														554 325	554 325
TL 3. Maaseutueläinten elämäntaaju ja maaseudun elinkeinoelämän monipuolistaminen									1 090 075	1 293 425														1 293 425	1 293 425
Tekninen tuki									42 750	52 250														52 250	52 250
TL 1, 3 yht.	1 600 000	1 600 000							1 600 000	1 900 000														1 900 000	
Kalatalous	70 000	70 000							70 000	95 000															
Kaikki yhteensä	12 742 378	15 063 000																					13 310 000	9 434 538	

Sisältää 3 %:n ohjelmareserviä molemmilla TL 1 ja TL 2 EAKR 102 902 € ja valtion vastinrahaa 86 319 €, eli yht. EU 205 804 € ja valtio 172 638 € kohdettu TE-keskukselle.

Tekninen tuki jaetaan toimijoille myöhemmin, kun selviää paljonko on ministeriön osuus.

MAAKUNNAN YHTEISTYÖASIAKIRJA							21.8.2009				
VUOSI:	2011										
OHJELMA:	ITÄ-SUOMEN EAKR-TOIMENPIDEOHJELMA										
MAAKUNTA:	KAINUU							Miljoonaa euroa			
ELY:	KAINUU										
RAHASTO:	EAKR										
VÄLITTÄVÄ TOIMIELIN	ELY				Maakunta						
HALLINNONALA	TEM	LVM	YM	MMM	TEM	OPM	STM	Ohjelma-reservi	YHTEENSÄ		
TOIMINTALINJA											
TL 1	5,902	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	5,902		
EAKR	2,761								2,761		
VALTIO	3,142								3,142		
Kuntarahoitus	0,000								0,000		
Muu julkinen									0,000		
TL 2	2,192	0,000	0,000	0,000	1,263	1,612	0,000	0,000	5,067		
EAKR	1,029				0,592	0,761			2,383		
VALTIO	0,874				0,487	0,638			1,999		
Kuntarahoitus	0,289				0,183	0,213			0,685		
Muu julkinen									0,000		
TL 3	0,000	0,000	0,749	0,000	0,431	0,179	0,000	0,000	1,360		
EAKR			0,420		0,241	0,101			0,762		
VALTIO			0,254		0,146	0,061			0,460		
Kuntarahoitus			0,076		0,044	0,018			0,138		
Muu julkinen									0,000		
TL 4, tekninen tuki	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
EAKR									0,272		
VALTIO									0,272		
Kuntarahoitus									0,000		
Muu julkinen									0,000		
TL 5	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
EAKR									0,000		
VALTIO									0,000		
Kuntarahoitus									0,000		
Muu julkinen									0,000		
YHTEENSA	8,094	0,000	0,749	0,000	1,694	1,791	0,000	0,000	12,328		
EAKR	3,790	0,000	0,420	0,000	0,834	0,862	0,000	0,000	6,177		
VALTIO	4,015	0,000	0,254	0,000	0,633	0,698	0,000	0,000	5,872		
Kuntarahoitus	0,289	0,000	0,076	0,000	0,227	0,231	0,000	0,000	0,823		
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
Sisältää 3 %:n ohjelmareserviä molemmilla TL 1 ja TL 2 EAKR 93 810 € ja valtion vastinrahaa 89 400 €, eli yht. EU 187 620 € ja valtio 178 801 € kohdettu TE-keskukselle.											
Tekninen tuki jaetaan toimijoille myöhemmin, kun selviää paljonko on ministeriön osuus.											

MAAKUNNAN YHTEISTYÖASIAKIRJA			21.8.2009
VUOSI:	2011		
OHJELMA:	ITÄ-SUOMEN EAKR-TOIMENPIDEOHJELMA		
MAAKUNTA:	KAINUU		
ELY:	KAINUU		
RAHASTO:	EAKR		
TYÖ- JA ELINKEINO-MINISTERIÖ	Yritystuki lainsäädäntö- *	Työvoima- poliittinen lainsäädäntö	YHTEENSÄ
TOIMINTALINJA			
TL 1	5,902	0,000	5,902
EAKR	2,761		2,761
VALTIO	3,142		3,142
Kuntarahoitus	0,000		0,000
Muu julkinen			0,000
TL 2	2,192	0,000	2,192
EAKR	1,029		1,029
VALTIO	0,874		0,874
Kuntarahoitus	0,289		0,289
Muu julkinen			0,000
TL 3	0,000	0,000	0,000
EAKR			0,000
VALTIO			0,000
Kuntarahoitus			0,000
Muu julkinen			0,000
TL 4	0,000	0,000	0,000
EAKR			0,000
VALTIO			0,000
Kuntarahoitus			0,000
Muu julkinen			0,000
TL 5	0,000	0,000	0,000
EAKR			0,000
VALTIO			0,000
Kuntarahoitus			0,000
Muu julkinen			0,000
YHTEENSA	8,094	0,000	8,094
EAKR	3,790	0,000	3,790
VALTIO	4,015	0,000	4,015
Kuntarahoitus	0,289	0,000	0,289
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000
* Sisältää yritystuet, energiaturvet, Tekesin ja Finnvera Oyj:n hankkeet.			
Sisältää 3 %:n ohjelmareserviä molemmilla TL 1 ja TL 2 EAKR 93 810 € ja valtion vastinrahaa 89 400 €, eli yht. EU 187 620 € ja valtio 178 801 € kohdettu TE-keskukselle.			

ESR -RAHOITUSOSUUDEN JA VALTION KANSALLISEN RAHOITUSOSUUDEN SUUNNITELMA

VUODEN 2011 TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JAKOA VARTEN

VUOSI:	2011				21.8.2009
OHJELMA:	Itä-Suomen suuralue				
MAAKUNTA:	Kainuu				Miljoonaa euroa
ELY:	KAINUU				
RAHASTO:	ESR				

HALLINNONALA	ELY			Maakunta	Ohjelma- reservi*	YHTEENSÄ
	TEM	OPM	STM	TEM		
TOIMINTALINJA JA SEN OSUUS OHJELMASSA % KEHYKSESTÄ						
TL 1 YHT / 35 %	1,939	0,795	0,000	0,000	0,000	2,733
ESR	0,828	0,340				1,168
VALTIO	0,796	0,325				1,121
Kuntarahoitus	0,315	0,129				0,444
Muu julkinen						0,000
TL 2 YHT / 30 %	1,492	0,620	0,232	0,000	0,000	2,343
ESR	0,637	0,265	0,099			1,001
VALTIO	0,612	0,254	0,095			0,961
Kuntarahoitus	0,242	0,101	0,038			0,381
Muu julkinen						0,000
TL 3 YHT / 30 %	0,703	1,640	0,000	0,000	0,000	2,343
ESR	0,300	0,701				1,001
VALTIO	0,289	0,672				0,961
Kuntarahoitus	0,114	0,267				0,381
Muu julkinen						0,000
TL 4 YHT / 5 %	0,231	0,159	0,000	0,000	0,000	0,390
ESR	0,099	0,068				0,167
VALTIO	0,094	0,066				0,160
Kuntarahoitus	0,038	0,025				0,063
Muu julkinen						0,000
TL 5 Tekninen tuki	0,000	0,000	0,000	0,000	Reskustallit nto 10%:	0,270
ESR						0,135
VALTIO						0,135
Reservi 3 %						0,000
ESR						0,000
VALTIO						0,000
TL:t YHTEENSÄ	4,364	3,214	0,232	0,000	0,000	8,080
ESR	1,864	1,374	0,099	0,000	0,000	3,472
VALTIO	1,791	1,318	0,095	0,000	0,000	3,339
Kuntarahoitus	0,709	0,522	0,038	0,000		1,269
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000		0,000
	55,9 %	41,2 %	3,0 %	0,0 %	0,0 %	100,0 %

Hallinnonalojen rahoitusosuudet vuonna 2008 Etelä-Suomen ohjelmassa, perustuu valtioneuvoston päätökseen 1.2.2007

	TEM	OPM	STM	Yht
ESR, miljoonaa euroa				0,000
ESR %	61,0	36,0	3,0	100,0

Ohjelmareservi jaettu eri toimintaloille/toimijoille ESR 104 000 € ja valtion vastinraha 100 000 €. Tekninen tuki jaetaan toimijoille myöhemmin, kun ministeriön osuus on selvä.

Toimintalinjat vuonna 2011 KAINUU milj. euroa, korjattu vastaamaan ministeriön kulumalukuja, 18.8.09MOP	Ohjelma-asiakirjan mukaan	EU-rahoitus	TE-kesk. Yr.os.	Valtio	TEKES	Valtio	TE-kesk. Työv.os	Valtio	TE-kesk. Maas.os	Valtio	Finn-vera	Valtio	SM /KMK	Valtio	Oihall. siv.os.	Valtio	Ymp.kesk.	Valtio	STM	Valtio	Ohjelmareservi EU	Ohjelmareservi valtio	Valtio yht.	Valtion vastint. ohjelma-asiakirja			
EAKR -toimenpideohjelma			Kainuun ELY										Kainuun maakunta -juntayhtymä														
TL 1. Yritystoiminnan edistäminen	2 768 512	2 760 617	2 129 339	2 419 244							631 262	722 407												3 141 631	3 150 067		
TL 2. Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen ja osaamisrakenteiden vahvistaminen	2 449 519	2 362 752	340 924	296 799	668 446	576 971							592 464	487 272	760 916	637 710								1 998 752	2 063 600		
Kuntarahoitus TL 2				96 933		192 343								183 000		213 000									685 276		
TL 3. Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen	763 638	761 579											241 314	145 725	100 586	60 544	419 677	253 682						459 911	461 183		
Kuntarahoitus TL 3														44 000		18 000		76 000							136 000		
TL 4. Tekninen tuki, 4 %, jaetaan myöhemmin	272 311	272 311																						272 311	272 311		
TL 1 - 4 yht.	6 254 000	6 177 259	2 470 259	2 716 043	668 446	576 971					631 262	722 407	833 776	632 997	861 504	698 254	419 677	253 682	0	0			3 872 663	3 947 160			
ESR toimenpideohjelma							Kainuun ELY							Kainuun ELY													
TL 1. Työorganisaatioiden, työssä olevan työvoiman ja yritysten kehittäminen sekä yrittäjyyden lisääminen	1 167 894	1 167 894					827 673	795 865							340 221	325 479								1 121 344	1 121 344		
Kuntarahoitus TL 1								315 000								129 000			Kainuun ELY						444 000		
TL 2. Työllistymisen ja työmarkkinoilla pysymisen edistäminen sekä syrjäytymisen ehkäiseminen	1 001 052	1 001 052					637 179	612 480							264 977	253 879					98 896	94 793			961 152	961 152	
Kuntarahoitus TL 2								242 000								101 000						36 000				381 000	
TL 3. Työmarkkinoiden toimintaa edistävien osaamis-, innovaatio- ja palvelujärjestelmien kehittäminen	1 001 052	1 001 052					300 414	288 918							700 636	672 234								961 152	961 152		
Kuntarahoitus TL 3								114 000								267 000									381 000		
TL 4. Jäsenvaltioiden ja alueiden välinen yhteistyö ESR-toiminnassa	166 842	166 842					98 730	93 957							66 112	66 235								160 192	160 192		
Kuntarahoitus TL 4								38 000								25 000					Ministerio				63 000		
TL 5. Tekninen tuki	135 160	135 160																						135 160	135 160		
Reservi 3 % (osoitetaan myöhemmin rahoittajalle)																											
TL 1 - 5 yht.	3 472 000	3 472 000					1 863 996	1 791 220							1 373 948	1 317 827				98 896	94 793	0	0	3 339 000	3 339 000		
Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma							Kainuun ELY																				
TL 1. Maa- ja metsätalouden kilpailukyvyyn parantaminen								473 775	568 425															568 425	568 425		
TL 3. Maaseutualueiden elämäntaatu ja maaseudun elinkeinoelämän monipuolistaminen								1 105 475	1 326 325															1 326 325	1 326 325		
Tekninen tuki								42 750	52 250															52 250	52 250		
TL 1, 3 yht.								1 622 000	1 947 000															1 947 000			
Kalatalous	70 000	70 000						70 000	95 000																		
Kaikki yhteensä	9 796 000	11 341 259																						11 158 665	9 286 160		

TL 1 ja 2 sis. varausta yht. EAKR 187 620 € ja valtiota 178 801 €, kohdennettu TE-keskukselle.

Tekniset tuet jaetaan myöhemmin.

Kainuun maakunta –kuntayhtymä – PL 400, 87070 KAINUU
Puh. (08) 6155 41 – Faksi (08) 6155 4260
www.kainuu.fi